AZ EGYEDÜLI MAGYAR BÁNYASZLAP AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

THE ONLY HUNGARIAN MINERS' JOURNAL IN THE UNITED STATES

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

854 magyar telepre jár 1915 szeptember elsején a Magyar Bányászlap. Hirdetőknek a helységnevekkel szívesen szolgálunk.

Hungarian Miners' Journal

854 is the Number of Mining Camps embraced by the "HUNGARIAN MINERS' JOURNAL" recently. Ask for the List of same.

VOL. III. ÉVFOLYAM. NEW YORK, N. Y. 1915 DECEMBER 30. No. 52. SZÁM.

Pennsylvania munkás-törvénye

ÉLETBE LÉP JANUÁR ELSEJÉN AZ UJ MUNKASTÖRVÉNY. AZ ÁLLAM BIZTOSIT KÁRTÉRITÉST A SZERENCSÉTLENÜL JÁRÓ MUNKÁSEMBEREKNEK.

Uj korszak nyilik meg a pennsylvaniai magyar bányászok számára. Az életsorsuk most sem lesz majd könnyebb, a keresetük sem lesz majd nagyobb, de mégis nagy változást hoz a sorsukba az uj munkástörvény, a mely gondoskodik a munkája közben szerencsétlenül járó emberekről.

Az uj intézkedésnek még vannak hibái, egy és más intézkedését mi különösen kifogásoljuk, — sőt lépéseket is teszünk, hogy annak a megváltoztatását kérelmezzük, de a mostani formájában is nagy megnyugvást hoz a bányászoknak.

Nem kell ezentul halálosan rettegnünk, ha magyar bányászt ér utól valami baj, hogy betegen, — összetörve, még koldussá is válik; a bányászok özvegyei éhezni nem fognak, a szerencsétlenül járó baj áldozatai is élni fognak lesz ezentul is ruhájuk, gondoskodik róla Pennsylvania állam, hogy kártalanitsák a munkásembert, vagy a családját a kiömlő vérért.

Naptárunkban közöljük az egyes államok baleset segélyezési törvényeit, megtalálják abban az olvasók Pennsylvania állam intézkedéseit is, a melyek tisztességes segélyt biztositanak mindazon munkások részére, a kik munkaközben járnak szerencsétlenül.

Nem kötelező ugyan minden társaságra ez az uj törvény, de a mely társaságok nem vetik alá magukat az uj intézkedéseknek, azok per esetén majdnem minden védekezési módtól meg vannak fosztva és igy a saját érdekük lesz hogy csatlakozzanak azokhoz az ipartelepekhez, a melyek magukévá teszik ezen intézkedéseket.

Ha ezentul szerencsétlenül jár egy magyar testvérünk, nem lesz kénytelen perelni és a nagyneheze, évek mulva kiperelt összeg nagyobb részét az ügyvédnek adni, gondoskodni fog róla az uj törvény, hogy per nélkül kapja meg az állami alapból a megfelelő kártalanitást.

Ha halálos szerencsétlenség érte valakit munkája közben, a hátramaradottjairól tisztességesen gondoskodnak és az özvegyek és árvák nem nélkülözik ezután a megélhetéshez szükséges minimális jövedelmet.

Eleinte nehezen értik ki majd magukat a bányászok, sokan talán nem is tudnak róla, hogy ez a törvény életbe lép, tudatjuk hát Pennsylvánia bányászait, hogy tisztességgel állunk rendelkezésére ilyen esetekben minden bajtársunknak, vagy azok özvegyének is szivesen utána nézünk, hogy megkapják az arra jogosultak a rendes segélyt, a mit az uj törvény megszab.

A mi közbenjárásunk soha nem terül semmibe, teljesen díjtalanul jánljuk fel szolgálatainkat a szerencsétlenül járó magyar testvéreknek, sőt nemsokára külön irodát rendezünk be arra a célra, — hogy a bányászok ügyes-bajos dolgait pontosan és gyorsan végez hessük el.

Megjegyezzük, hogy ennek a törvénynek visszaható ereje, természetesen ninesen és olyan munkások, a kik 1916 január elseje előtt jártak szerencsétlenül, nem várhatják, hogy e törvény értelmében segélyt kapjanak. Ugyszintén nem vonatkozhatik ez a segély semmiféle más betegségre, mint a munkaközben történt szerencsétlenségből kifolyó betegségre, vagy halálesetre.

Boldog ujévet.

Boldog ujévet kivánunk nektek magyar bányász testvérek!

Jobban, igazabban soha nem tudunk titeket szeretni, én szegény, föld alatt küzdő testvéreim, mint a hogy egész éven át, mindig szeretünk; jobbat, szebbet most sem tudunk kivánni nektek, — mint a mit mindig kivánunk.

De uj évkor különösen veletek van lelkünk és együtt szenvedjük végig a ti szomoru sorsotok minden nehézségét.

Együtt reszketünk veletek, mikor a bányába mentek, együtt örülünk veletek, ha onnan kijöttök és együtt fáj a szivünk, együtt gyászol a lelkünk másfél esztendő óta a magyar haza sorsán s együtt fohászkodunk ujév napján.

Hozzon nektek az uj év sok minden jót, bányász testvéreim! Hozzon erőt, egészséget, békét, boldogságot a tartsa meg köztünk azt a nagy testvéri szeretetet, a mely összekötötte Amerika magyar bányászait az utolsó években.

Legyen köztünk "béke a földön s jó akarat". — És az legyen köztünk a föld alatt is... a bányákban...

HIMLER MÁRTON.

BOLDOG UJ ÉVET KIVÁN A MAGYAR BÁNYÁSZOKNAK A MAGYAR BÁNYÁSZLAP SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA.

Szeretettel kiván BOLDOG UJ ÉVET A PITTSBURGHI IRODA a magyar bányásztestvéreknek. ÉGER SÁNDOR, Mgr.

BOLDOG UJ ÉVET KIVÁN a magyar bányászoknak a TRAUGERI IRODA VEZETŐJE LENGYEL JÁNOS.

BOLDOG UJ ÉVET KIVÁN HARRISBURGI IRODA vezetője ZVARA ÁGOSTON.

BOLDOG UJ ÉVET KIVÁN magyar bányász testvéreimnek HORNYÁK JÁNOS BAXTER, W. VA.

BÁNYATELEPEK HIREI.

CHRISTOPHER, ILL. Kovács Miklós testvérünk értesitése szerint a munka ott meglehetősen megy, heti 4—5—6 napot dolgoznak. Gecses bánya van, amelyben 6—8—10 láb magas a szén, viz is, gáz is akad helyenként a bányában. Láncos masina után 42 és fél centet fizetnek a szénért, vegyes mérással. Néha-néha fordul elő szerencsétlenség, rendszerint égési bajok, ha a gáz felgyülemlik nagyon valahol, de nem történik gyakran. Uj embert nem igen vesznek fel, mert elegendő most a munkás ott is.

—

GLEN CARBON, ILL. Ráday Sándor bajtárs tudósitása szerint a munka ott lassan megy, hetenként három-négy napot dolgoznak, de kilátásban van, hogy ujesztendő után minden nap fognak dolgozni. Harminckilenc és három negyed centet fizetnek tonnánként a szénért és meg lehet rakni 6 darab két tonnás kárét naponta. Embert csak néha-néha vesznek fel egyet-kettőt, de ha a munka megindul és akkor valószinüleg több bányászra lesz szükség, a akkor Ráday Sándor tudatni fogja azt a Bányászlap olvasóival.

—

VESTA, No. 5, PA. Itt a munka — mint Szalek Miklós testvér irja — jól megy, hetenként hat napot dolgoznak. Szlopos a bánya és hét—nyolc sukkos benne a szén. Láncos masina után tonnánként 32 centet fizetnek és az emberekkel meglehetősen bánnak.

—

CRANBERRY, PA. Kokulics János bajtárs azt irja, hogy a munka ott jól megy, minden nap dolgoznak. A szén nagyon váltakozó, mert két és fél lábtól egész 20 láb magasságig terjed. Viz kevés, gáz semmi sines a bányában és az emberek nyitott karbájd lámpákkal dolgoznak. Masina után káré számra 1.17, 1.30, 1.40, 152 és 1.63-t fizetnek Az emberekkel meglehetősen bánnak, élelmiszer ára csak olyan, mint más felé. Ember sok van, néha vesznek fel egyet-kettőt.

—

WORTH, W. VA. Egyik magyar bányász értesitése szerint a munka ott gyengén megy, éppen ugy a szomszédos Crumpler telepen, ahová pedig egy magyar lapban emberekért hirdetnek. Hónapokon keresztül csupán fél napokat dolgoztak és bár most biztatják az embereket, hogy megindul a munka, sok reményt nem fűznek az igérethez, mert többször várták már az állandó munkát. Ha tényleg lenne valami a dolgban és megindulna a munka, tudatjuk majd e lap olvasóival.

—

MURRAY CITY, O. Mikó József magyar bajtárs értesitése szerint a munka ott gyengén megy, négy bánya van és mindegyikben két-két napot dolgoznak egy héten. Egyébként pedig ez jó hely lenne, mert tisztességesen fizetnek, jól bánnak az emberekkel és az élelmiszer sem nagyon drága, miután üzlet van a városban elegendő. A szén a vidéken fogytán van, uj bányászra tehát erre felé nincsen szükség.

—

WEHRUM, PA. Panaszos levelet irt az egyik magyar bajtárs erről a telepről. Nagyon rossz a munka, alacsony a bánya, csupán három, legfeljebb három és fél suk a kő benne, mindenfelé vizes és sáros a bánya, és a kőkemény szén kidogolásáért csupán 55 centet fizetnek tonnánként. A plézeken elég fáradtsággal jár a kárékat betolni, egy szóval, aki két dollárt akar keresni, annak nagyon meg kell czen a plézen dolgoznia. Nem is könnyen kapnak uj munkást, s aki dolgozni kezd, az is rendesen ott hagyja egy nap alatt, most tehát emberfogókat küldött szét a superintendent, hogy munkásokat csábitsanak a telepre.

—

CLIFFORD, ILL. — Mezey József testvérünk irja, hogy a munka ott jól megy, minden nap dolgoznak. Ha derekasan munkához lát az ember, akkor megkeresheti ötven dollárt két hetenkint. Gecses a bánya, hat-hét láb magas a szén benne a tonnánkint puneser masina után 36 és egy negyed centet fizetnek érte. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, és a munkásokkal elég jól bánnak. Lakás 9.25 és 8.25 havonta, az élelmiszer szintén elég drága. Embert nagyon ritkán vesznek fel s csakis olyant, a kinek van majner papirja, vagy a kinek vannak olyan bizonyitványai, hogy a majner papirt megkaphatja.

—

NU MINE, PA. — Egy magyar bányász arról értesit bennünket, hogy a munka ott most két hónap óta meglehetősen megy, — mert hetenként hat napot dolgoznak. Szloppos a bánya, négy, négy és fél láb magas a szén benne, piszok is van elég, amiért nem fizetnek. Tonna számra masina után 37 és fél centet fizetnek a szénért vegyes méréssel.

Magyar kevés van a telepen, és nehéz magyar háznál burdot kapni, különben sem nágyon ajánlja a hir beküldője ezt a telepet.

—

LEDFORD, ILL. — Fodor András testvérünk tudatja, hogy a munka ott meglehetősen megy, — hetenkint öt-hat napot dolgoznak. Gecses a bánya, tiz-tizenkét láb a szén benne, szabad lámpával dolgoznak s masina után tonnaszámra 42 centet fizetnek vegyes méréssel Munkásokat most nem igen vesznek fel, mert elegendő az ember errefelé.

—

WARREN, KY. — Török János testvér arról értesit bennünket, hogy dolgoznak ugyan a bányákban öt-hat napot, de nagyon gyengén. Egyenes a bánya, háromhárom és fél suk benne a szén, viz és gáz nincsenek, kő itt-ott akad, de annak az eltakaritása a kompánia dolga.

A szénért láncos masina után tonnánkint 55 centet fizetnek, tiszta méréssel. A házbér négy szobáért $7.50, az élelmi szer is elég drága.

—

NEW ALEXANDRIA, PA. — Laurinyec János bajtárs tudatott bennünket az ottani viszonyokról és azt irja, hogy a munka jól megy, hat napot dolgoznak egy héten. Egyenes a bánya, hat-kilcne láb magas a szén benne, gáz nincsen, szabad lámpával dolgoznak. Lejárókő van egy-két suk magas. Pik után kárészámra 45 centet fizetnek a roomokban, 55 centet az entryben. Szerencsétlenség ritkán fordul elő és a munkásokkal elég jól bánnak mostanában. A ki erre felé kerül, az ide nézhet munka után, mert szivesen vesznek fel mindig egy-egy pár embert.

—

CANEBRAKE, W. VA. — Kuruez Miklós bajtársunk tudatja, hogy ott a munka jól megy, hetenként hat napot dolgoznak.

—o—

KERESNEK EGY BITANGOT.

Sulivan, Ind. Egy gazembert keresünk, aki bennünket itt négyszáz dollárral megkárositott. Az illető negyven év körüli ember, Ihász János a neve és állitólag Homok-Bodöge, Veszprém megyéből származik. Aki a sulivani rendőrséget értesiti a hollétéről, jutalomban részesül. Louis Biró, Sulivan, Ind.

—o—

Jó mulatást és boldog uj évet kiván az Első Kohányi Tihamér Amerikai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkásbetegseglyző Egylet főtisztikara az egylet összes tagjainak és Amerika minden magyar munkásának.

DZUREK JÁNOS, elnök
SIPOS GYULA, titkár.
HOMER CITY, PA.

—o—

10 centeket kérünk

A Magyar Bányásznaptárakat szétküldtük azoknak, a kik beküldték a 10 cent szállitási dijat. Ugy látjuk, hogy néhány száz előfizetőnk nem akarta a 10 centet beküldeni, pedig ez a kivánság teljesen méltányos a mi részünkről. Egy dollárért adjuk az ujságot, a kik a nyáron fizettek elő, azok még lámpát is kaptak és ha most egy nagy naptárt is adunk előfizetőinknek, a melynek elkészitése nekünk nagyon sok pénzbe került, nem kivánhatják olvasóink, hogy most még hét-nyolc száz dollárt a szállitásért is fizessünk.

Szeretettel kérjük bajtársainkat, küldjék be a szállitási dijat, mert mi naptárt csupán azoknak az előfizetőknek fogunk küldeni, a kiktől arra a szállitási dijat, a 10 centet megkapjuk és a kik nincsenek hátralékban az előfizetésel.

HALÁL-BÁNYÁK

ITT AZ IDEJE, HOGY VÁLOGASSUNK A BÁNYÁKBAN. CSAK OTT DOLGOZZÉK MAGYAR EMBER, A HOL VIGYÁZNAK A MUNKÁSOK ÉLETÉRE.

Ezerféle baja volt a munkásembernek az elmult esztendőkben, de a legelső és legnagyobb baj az volt, hogy kevés volt a munka.

Az embereket nem becsülték, a bányászok sorsával semmit sem törődtek, hiszen minden bányatársaság annyi embert kaphatott a mennyire csak szüksége volt, mert sok volt a nyomorgó bajtárs, a kik nem válogathattak a munkában.

Hiába panaszkodtak rossz bánásmódról, olesó munkabérről, — hiába volt minden kérelem és követelés, a bányászokra mit sem adtak, ha el ment egy ember, tiz jött a helyébe.

Hát most már másként lesz. A munka lassan megindul mindenfelé, vannak vidékek, a hol egész jól dolgoznak és egy-két hónapon belül mindenki jó alkalmazást kaphat, a ki bányában akar dolgozni.

Most majd meghallgatják a munkásokat. Most majd ujra jól bánnak a bányászokkal, ujra kedves lesz a loader és a hogyan eddig bennünk válogattak, ugy fognak czentul a bányászok a bányákban válogatni.

Majd emlékébe idézzük bajtársainkak, hogy hol bántak a magyarokkal a rossz időkben is tisztességesen, megirjuk, hogy hol hallgattak meg bennünket ha szót emeltünk a magyar bányászokért; de megirjuk azt is, hogy hol komiszkodtak bajtársainkkal az elmult évben, megirjuk majd, — hogy hol nyuzták le a bőrüket a bányászoknak és különösen arra törekszünk, hogy a veszélyes vidékektől távol tartsuk a magyar bányászokat.

Végre is az élet a legfőbb kincs és ha rendes bányákban is kaphatunk munkát, akkor felesleges a halálbányákba menni, pedig tudvalevő dolog, hogy egyes vidékek bányái egymásután robbantak ki az utolsó években.

Vannak olyan helyek is, a hol a társaságok embereinek gondatlansága sok bányászhalálnak az oka, a hol szórványos balesetek egész sorozata pusztitja az embereket, de vannak olyan vidékek is, a hol gázzal vannak a bányák telve, a hol egyik nagyobb katasztrófa a másikat éri és első sorban ezektől a helyektől akarjuk elidegeniteni magyar testvéreinket.

Következő lapszámainkban sorra fogjuk venni az egyes bányavidékeket, megirjuk majd, hogy melyik vidéken gyakori a szerencsétlenség, kiszámitjuk majd, — hogy merre fordul elő a legtöbb haláleset és reméljük, hogy a magyar bányászok legalább annyira törődnek a saját sorsukkal, mint a mennyire mi törődünk és távoltartjuk magunkat különösen a gázos vidékektől.

Igaz ugyan, hogy ezeken a helyeken egy-két centtel többet fizetnek egy káré szénért, igaz, — hogy a halál-bányákban öt-tiz dollárral többet keresnek az emberek havonta, de egyszerre csak kirobban a bánya, és egy regiment bányász lesz áldozata a bányalégnek, vagy gondatlanságnak.

Ki ne emlékezném közülünk a Van Meter, a Jed, az Eccles bányák katasztrófájára, hogy csak azokat emlitsük meg, a hol magyar testvéreink lelték halálukat, kinek nem fut végig a hideg a hátán, ha czekre a poklokra gondol?

Mégis, a van-meteri, a jedi és az ecclesi bányákban ujra dolgoznak magyar testvérek, ujra kiteszik magukat a bányász-halálnak, pedig hát most másfelé is lehet munkát kapni.

Tudvalevő dolog, hogy ha egyes vidékeken gáz van, akkor majdnem az összes bánya gázos egy nagy kerületben, a mire a legszomorubb bizonyiték az ecclesi példa.

Azon a vidékeken azóta már vagy háromszor volt ismét kisebbnagyobb szerencsétlenség és valószinű, hogy még több is lesz majd.

A bányászok ugy vannak ezekkel a plézekkel, hogy egy-két hónapig emlékeznek a nagyobb fajta szerencsétlenségekre, aztán elfelejtik, annál is könnyebben, — mert a társaságok rendesen lezárják az ilyen bányákat és közvetlen közelben más néven nyitnak egy ujabbat, más nevet adnak a rossz hirü pléznek, s különösen az ujabb emberek ismét csak bedülnek az emberfogók, meg a hirdetések csábitó igéreteinek és elmennek dolgozni a halálbányákba.

Ennek meg kell szünni! Szivesen veszik a magyar bányászt mindenhol, nem szorulnak arra, hogy gázos vidékeken, vagy oly helyeken dolgozzanak, a hol egy timbert többre becsülnek egy ember életénél.

Figyelje meg minden magyar bányász ebben a rovatban a legközelebbi hetekben az egyes bányavidékek ismertetését és gondoljon mindenki a családjára, az édesanyjára, a feleségére, meg a gyermekeire, mielőtt ilyen helyekre menne el dolgozni, és jusson az eszébe minden bajtársunknak, — hogy élete csak egy van mindenkinek, a mit nem érdemes szándékosan és feleslegesen kockára tenni, még a nagyobb kereset kedvéért sem.

—o—

BALESET A BÁNYÁBAN.

Heilwood, Pa. Nagy szerencsétlenség érte itt Szébérnyi József testvérünket a minap. Mikor a rumból kitolt egy kárét, az olyan sebesen neki indult, hogy alig volt képes visszatartani. A keze egy cross-bareban megakadt és eltört. Bajtársunk tagja egy néhány magyar egyletnek.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL

214 EAST 13th STREET, NEW YORK, N. Y.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban. — The Only Hungarian Miners Journal in the U. S.

Főszerkesztő: HIMLER MÁRTON — Editor: MARTIN HIMLER

Előfizetési ár egy évre... $1.00 — Subscription rates $1.00 yearly.

Megjelenik minden csütörtökön — Published every Thursday.

Kiadja:
A MAGYAR BÁNYÁSZLAP KIADÓVÁLLALAT, R. T.

A MAGYAR BÁNYÁSZLAPOT BÁNYÁSZOK IRJÁK, BÁNYÁSZOKRÓL, BÁNYÁSZOKNAK.

THE HUNGARIAN MINERS ORGAN IS WRITTEN FOR MINERS, OF MINERS, BY MINERS.

Entered as second class matter at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Tizenöt millió.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG HADIKÖLCSÖN JEGYZÉSE.

Köztudomásu dolog, hogy a hadikölcsön-mozgalmat Amerikában Németh Péter, a magyar királyi Kereskedelmi Muzeum levelezője inditotta meg. Otthon ugyanis igen feltünő volt, hogy az első hadi kölcsön már befejeződött s előkészületben volt a második s még még mindig nem mozdult meg az amerikai magyarság. Söt a magas ráta miatt a pénzküldemények egyre gyérebbek lettek. Az amerikai magyarságtól, mely minden nemes és szép dologból oly impozáns módon szokta kivenni részét, joggal várhatta el a haza, hogy most, midőn förgeteg dulja végig az országot, ne maradjanak az amerikai magyarok pénzküldeményei, hadikölcsön jegyzései el; mert h... épen most van erre otthon a legnagyobb szükség: pénz, pénz, és pénz kell a háboruhoz. Az az intézmény, mely hivatva lett volna a magyar állam óriási anyagi segitsége folytán ezt a munkát elvégezni, a nyolc millió kamatnélküli kölcsönnel megalapozott Transatlantic Trust Company — még mindig horribilis árakat szedett a koronákért, holott a pénz piaci értéke már régen alászállott s a minden állami szubvenció nélkül dolgozó más cégek olcsóbban végezték a pénzküldést, mint a magyarnak mondott pénzintézet. Természetes tehát, hogy az amerikai magyarság pénz küldése, a mi a magyar állam háztartásában még békeidejében is óriási horderejü dolog, épen e magyar cég kapzsisága folytán megcsökkent s mig a sajtó erélyes nyomást nem gyakorolt s a többi bankárok önmaguktól le nem szállitották az árakat, vigan folyt az amerikai magyarság lelkiismeretlen kiuzsorázása. Hadikölcsön jegyzésekről pedig szó sem volt. Pirnitzer Gyula, a Transatlantic Trust Company elnöke, nem tudott abba belefogni, mert az óriási állami támogatást nem arra használta fel, hogy a bankárokkal — a régi kipróbált, köztiszteletben élő magyar üzletemberekkel együttesen munkálkodva törekedjék az amerikai magyarság anyagi megerősödését elősegiteni, hanem hogy a régi üzletemberek kezéből még a betevő falatot is kivegye. Ily módon nem is csoda, hogy Pirnitzer nem inditotta meg a hadikölcsön mozgalmat, azt "kivihetetlennek" tartotta, mert egymaga nem volt elég erős, összehozni meg nem birta az amerikai magyar bankárokat. Ezért kellett Németh Péternek, a magyar királyi Kereskedelmi Muzeum levelezőjének a háboru folyama alatt kijönni, hogy e viszás állapotokat megszüntesse s a hadikölcsön mozgalmat meginditsa. A háboru teljes dühvel tombolt és Magyarországnak nem kegyencek kellettek, hanem pénz.

Németh Péter gyülést hivott össze, a hol a bankárok lelkesedéssel határozták el a hadikölcsön mozgalom megindítását. És Pirnitzernek csatlakoznia kellett ehhez a mozgalomhoz, akár akart, akár nem, mert azt még sem tehette a milliókkal támogatott vállalata, hogy ne árusitson magyar hadikölcsönt, ha a legkisebb bankárok is árulni kezdik.

Történelmi nevezetességü volt ez a gyülés, mely Németh Péter inditványára magáévá tette a hadikölcsön-mozgalmat, a melyen a bankárok a haza szent céljaira békét teremtettek s maguk köré csoportositva Amerika magyar bankárait és a vidéki pénzküldők seregét, az amerikai magyar sajtó hathatós támogatásával megvetették annak a mozgalomnak az alapját, mely eddig mintegy tizenöt millió korona készpénzt juttatott a magyar hazának. Büszke lehet minden amerikai magyar erre az eredményre, mely a mai válságos időkben sokszorozva fejezi ki idegenbe szakadt véreink áldozatkészségét és honszeretetét. Az amerikai jegyzés azonban még nem zárult le. Még mindig kaphatók hadikölcsön kötvények és most ujévkor a kamatfizetések folytán rengeteg magyar bankbetét szabadul fel az amerikai bankokban s népünknek alkalma lesz hogy kamatveszteség nélkül fektesse pénzét a sokkal gyümölcsözőbb hadikölcsönbe. A kik pedig nem rendelkeznek földi javakkal, azok is áldozhatnak szülőhazájuknak, mert a legtöbb bankház bevezette, hogy részletfizetésre is lehet vásárolni hadikölcsön kötvényeket, s nincs olyan szegény magyar, a ki hetenkint legalább egy dollárt e célra ne áldozhatna. —

Németh Péter is, az egész hadikölcsön akció meginditója kidolgozott egy tervezetet, mely szerint a budapesti Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság utján, melynek ő az amerikai képviselője, lehetővé teszi, hogy mind azon bankárok, a kik a Magyar Bankkal vannak összeköttetésben, árusithatják részletfizetésre a hadikölcsön kötvényeket.

Végezzük tehát az óévet s kezdjük az ujat azzal, hogy megtakaritott centjeinket adjuk kölcsön annak a vérző hazának, mely életünket adta, s a melyért a sors mostohasága folytán életünket és vérünket nem áldozhatjuk. A Magyar Királyi Kereskedelmi Muzeum és közvetve a Magyar Bank melyek felismerve az amerikai magyarság helyzetét, Németh Péterben, a ki mint régi közismert amerikai ujságiró és később önálló üzletember, kiérdemelte népünk bizalmát, — olyan szivós kitartó munkaerőre tettek szert, hogy most évi balancot csinálva megállapithatjuk, hogy az elért eredménynyel mindkét részről méltán meg lehetünk elégedve.

Szerbia emelkedése és bukása.

DUSÁN CÁRTÓL PETÁR KIRÁLYIG.

Szerbiában ropognak és düledeznek az ország pillérei. Az a szerencsétlen politika, a mely a müvelt nyugat helyett kelet zsarnokához láncolta az ország sorsát, most borzasztóan érezteti szomoru hatását ezzel a vitéz, elszánt, halálra kész néppel, a melynek fékezhetetlen nagyzási hóbortja évszázadokon át arra irányult, hogy a körülötte élő népeket mind igájába hajtsa s egy nagy délszláv birodalom központjává legyen.

A Karagyorgyevicsek és Obrenovicsok öldöklő harca még meg se kezdődött, a mikor Szerbia már hanyatlani kezdett. Bulgáriával. a melynek népe soha sem volt szláv, hanem a hős kun, avar és bessenyő nép összeolvadása, soha sem tudott megférni. A bolgár nem olyan szenvedélyes, de ép oly erőteljes, merész, elszánt, szabadságszerető és a mellett egyeneslelkü, a mit a szerbekről nem lehet mondani, mert ők ravaszok és számitók, hidegvérrel ölnek s az ész szavát többnyire elnyomja bennük a vak gyülölet.

Szerbia nagy volt Dusán cár alatt, egységes és hatalmas.

Fia, Uros azonban már nem volt az a vaserejü, mint az apja, az egyes tartományok különválásra törekedtek, hadat üzentek egymásnak s Vukosinnek, a ki V. Urost 1367 március 2-án meggyilkolta, sikerült e merényletével az ország egységét is megbontania. Vukosint csak Szerbia déli részén ismerték el uralkodónak és Nis s Pristinovác is az ő uralma alá tartozott. Szerbia északi részében azonban Lázár fejedelem uralkodott. Számos császárságra oszlott az ország s egyik a másik ellen agyarkodott.

A viszálykodók egyike Nagy Lajost hivta segitségül, a ki Belgrádot el is foglalta, Gara Miklós pedig macsói bán lett. Vukasin szomoruan bünhődött nagyravágysáért.

Murat szultánt, a mikor ez derék hadával Ázsiában volt elfoglalva, hatvanezer emberrel megtámadta s vezérét, a kinek harmadrésznyi serege is alig volt, véres csatában megverte. A szerbek diadalmi mámorukban vad dőzsölésnek adták magukat, a török sereg az éj leple alatt visszafordult, mindenfelől megrohanta őket és irtózatos vérengzést rendezett a mámoros szerbek közt.

Másnap, 1376 szeptember 26-án a felkelő nap sok ezer szerb halottat látott s Vukosin hiveitől elszakadva, csupán szolgájával menekült.

Teljesen ki volt merülve s arany buzogányát szolgája vitte. Ennek fájt a foga a drága buzogányra s mikor Vukasin a Marica partján lehasalt, hogy vizet igyék, a gonosz szolga az arany buzogánynyal agyonütötte. Három fia maradt, a kik közül Krajlevics Markó a szerb népmonda legnevezetesbb hőse. Ezer dal és hőskölteмény zeng róla, noha a komoly történelemben alig van nyoma. A délszlávok legangyobb hőse ő, a népmondák szerint, a ki sziklákat hasitott ketté a kardjával, óriási testi ereje volt, külön vált, és sziklákat guritott le az ellenségre, a néphit szerint Stambul kapuja felett s még századok mulva is látható volt hatalmas fogainak a nyoma.

Különös tiszteletben állt saját országában, a nyugoti Macedoniban, de általában a délszláv népek legkiválóbb nemzeti hőse, a kit fényes legendakör vesz körül.

Vukasin utóda Lázár Knéz volt, a ki Nagy Lajos fennhatóságát elismerte és Gara Miklós macsói bánnak az apósa volt. A konovójcsata előtt Lázár Kenéz azzal gyanusitotta meg Kobilics Miklóst, hogy az a törökhöz szit. Kobilics erre még azon éjjel átszökött a török sereghez, s mint szökevény, a ki az Izlám hitre tért át, Murad szultán elé vezettette magát.

A midőn a szultán lábát előrenyujtotta, hogy Kobilics hódolata jeléül megcsókolja, ez kardot rántott és a szultánt hasba rugta. — Rögtön felkoncolták s a felbőszült török sereg másnap teljesen megverte a szerbeket, s nagy részüket felkoncolta. E csatában tüntette ki magát a szultán fia, Bajazid, a ki alatt olyan félelmetessé vált az ozmán birodalom.

Kobilics is halhatatlanná lett a szerb népköltészetben. Lázár Kenézt elfogták, s a szultán parancsára lefejezték. A koszovoi török diadal évszázadokra véget vetett Szerbia függetlenségének és ép olyan nemzeti gyász követte, mint nálunk a mohácsi vészt.

Sokáig uralkodott és nagy fejedelme volt még Szerbiának Brankovics György, a ki ravasz diplomata fogásokkal, árulásokkal és álnoksággal igyekezett trónját gyermekei számára biztositani.

Sokat szenvedett, sok megaláztatás érte, kivált mikor Hunyadi János ellen fordult, őt is elfogatta és csak nagy váltságdij mellett bocsátotta szabadon. Ezért aztán magyarországi birtokainak elkobzásával büntette őt az országgyülés.

Apósa volt Cilleinek, innen származott az ő gyülölete a Hunyadiak iránt.

Többször volt szövetségben a magyarokkal, esengve kérte segitségüket, de árulóvá lett, ha ebből politikai és anyagi hasznot huzhatott. Utódai alatt már ismét nagyot hanyatlott Szerbia. Családjában több trónkövetelő támadt, egyik a magyarok, a másik a törökök pártfogását kereste.

Az utolsó Brankovicsok kihalása után ál-Brankovicsok támadtak, a kik szintén fontos szerepet játszottak Szerbia történelmében, s magas egyházi méltóságokat töltöttek be hazánkban.

Péter király őse, — Petrovics György, másként Kara Gyorgye. — Fekete György — 1760-ban mint disznókereskedő jutott vagyonhoz és fia, mint szabadsághős szerepel a szerbek történelmében. Csakhamar feltüntek azonban az Obrenovicsok, és ettől fogva egy évszázadnál tovább tartott köztük a borzalmas versengés. Gyilkosságok és árulások szennyezték be a Karagyorgyevicsek multját és — remélhetőleg — utolsó királyuk is rettentő mészárlás után jutott a trónra.

A Karagyorgyevicsek féktelen hatalomvágya és nagyszerb ábrándja ássa meg a szerencsétlen Szerbia sirját, a mely mig a monarkiával igazi barátságot tartott, szépen fejlődött és erősödött.

Battenberg Sándor bolgár fejedelem már a szlivnicai fényes győzelem után szétdarabolhatta volna. Ekkor a magyar külügyi diplomácia állitotta meg diadalmas kardját. És mi volt a hála érte? De most végre ütött a nagy leszámolás órája...

—o—

EGYLETI ÉLET GARY-BEN.

December 19-én tartotta a Verhovay Segélyegylet 37-ik fiókja az évi tisztujitó gyülést, amely alkalommal a következő tisztviselőket választották: Pintér János, elnök, Mészáros Sándor, alelnök; Sáry Miklós pénztárnok; Jeney Márton titkár; Danyi József jegyző, Kis Csitáry József és Szabó József ügykezelők, Gundel Tóbiás ellenőr, Kabay János, Kalló József és Hajzer József hármas bizottsági tagok, Kovács Gyula gazda, Pelencsér István, Kis Csitáry József és Szilágyi István zászlótartók, Hegedüs János, Kálmán László, Kis Csitáry Ferenc és Dolgos József beteglátogatók, Balázs András és Wégh Mátyás ajtóőrök.

Goodmanék a magyarokért

Catlettsburg, Ky. Érdekes esete volt a mult héten két holdeni magyarnak, akik Catlettsburgba rándultak fel italért, az ünnepekre. Összeszólalkoztak valamin az automobil vezetőkkel, akik őket Huntingtonból átvitték Catlettsburgba és a vége az lett a dolognak, hogy nemcsak megbüntették a magyarokat (Oláh Lajos és Denho Vilmos) hanem az italaikat is elkobozták.

Minthogy az utóbbi időkben kissé messzire viszik, különösen a bevándoroltakkal szemben az italtörvények alkalmazását és állandóan találnak ürügyet arra, hogy zaklassák az embereket, Goodmanék megsokalták az ügyet és erélyesen felléptek a magyar üzletfeleik érdekében. Feljelentették a rendőrfőnököt és kényszeritették rá, hogy vissza adassa az elkobzott italokat.

Nagyon örülünk, hogy végre igy járnak el a szalonosok és dicséretes dolog Goodmanéktól, hogy megvédik magyar vevőiket.

Milliókra

rug ama pénzküldemények összege, a melyeket én a MAGY. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRBA küldöttem.

30 év óta állok a M. Kir. Postatakarékpénztárral

közvetlen összeköttetésben, SEMMIFÉLE KÖZVETITŐRE SZÜKSÉGEM NEM VOLT és NINCS.

Közvetlenül

a Magyar Királyi Postatakarékpénztártól kapom ma is minden egyes betevő részére a BETÉTKÖNYVECSKÉT.

PÉNZT

a legolcsóbb árfolyam szerint továbbitok az ó-hazába. Most

100 KORONA $14.00

Németh János

volt császári és királyi konzuli ügynök.

457 WASHINGTON STREET — NEW YORK, N. Y.

PHILADELPHIA, PA. — PASSAIC, N. J.

PONTOS IDŐRE OTTHON LESZ A PÉNZE

HA VELEM KÜLDI

A MAGY. KIR. PÓSTA TAKARÉK PÉNZTÁRBA VAGY AZ ÓHAZÁBA BÁRMILYEN CIMRE

100 korona küldése $14.00

MOST VEGYEN

6%-OS MAGY. KIR. ÁLLAMI HADIKÖLCSÖNT, RÉSZLETRE VAGY KÉSZPÉNZÉRT.

MINDEN ÜGYBEN FORDULJON HOZZÁM

KISS EMIL

A MAGYAROK BANKÁRJA

133 SECOND AVE.,

NEW YORK

ALAPITVA 1898

"Kiss Emil bankháza a pontosság órája"

Első - Második **Nemzeti Bank Pittsburghban**

Alapittatott 1852-ben.

Alaptőke és felesleg: $5,000,000.00

Saját épületünk

100 koronát $14.00

küld most az ó-hazába teljes felelősség mellett

EZER KORONÁN FELÜLI KÜLDEMÉNYEKNÉL KEDVEZMÉNYES ÁR. — RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKÉRT IRJANAK.

The First Second National Bank

FIFTH AVE. és WOOD STREET SARKÁN. P. O. BOX 1233.

PITTSBURGH, PA.

PIRNITZER GYULUSKA SZOMORU ESETE.

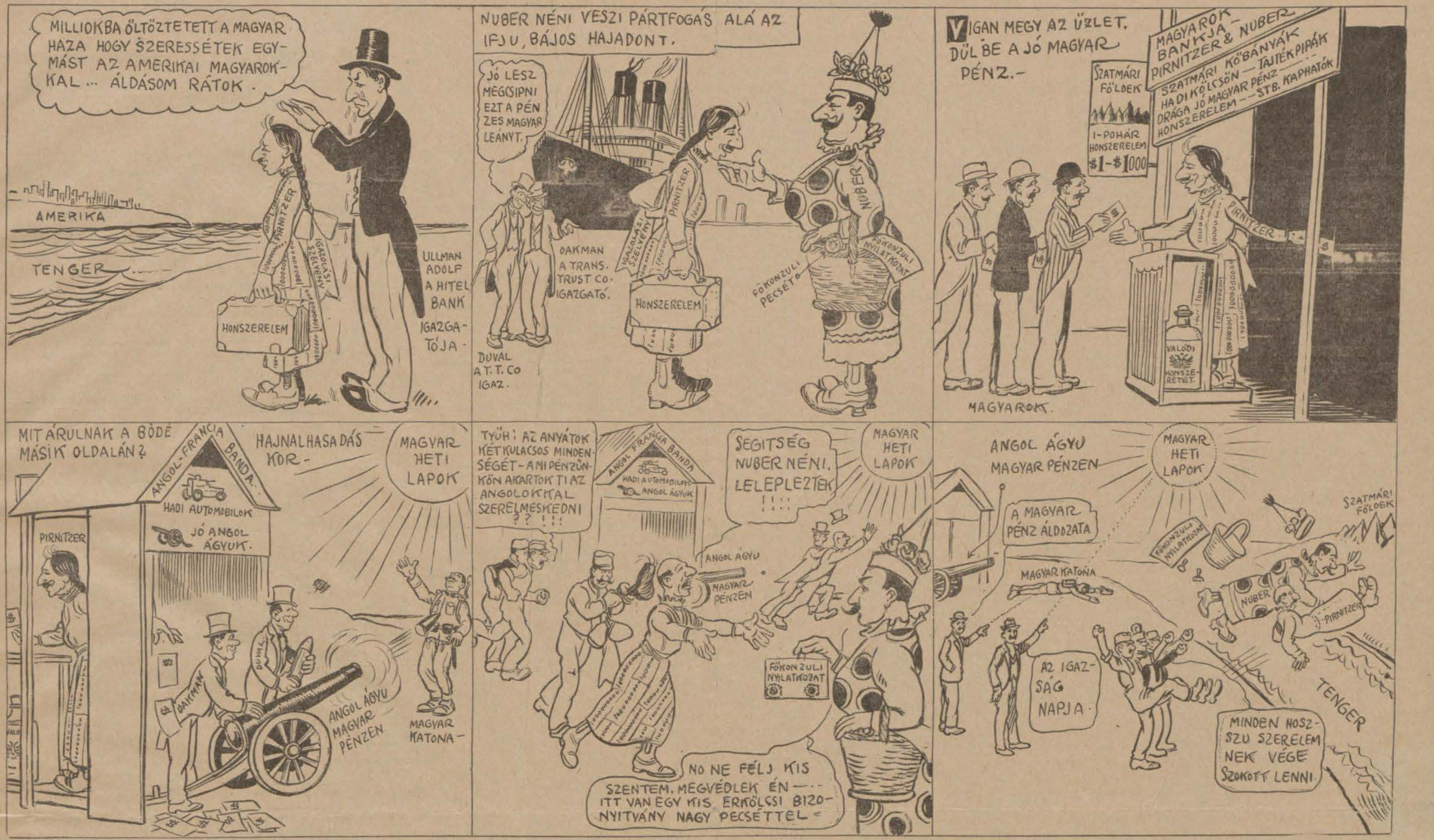

A háboru rejtelmeiből.

MACEDÓNIA MINT A VILÁG KÖZEPE.

Macedónia, mely Nagy Sándor alatt már egyszer volt a világ közepe, ma ismét azzá lett, ha nem is olyan értelemben, mint akkor, a midőn Nagy Sándor onnan a világot kormányozta. Most is oly formát vett azonban a helyzet, — mintha ezen az aránylag kicsi föld darabon dőlne a világháboru sorsa s következésképp ismét innen indulni ki a világ térképének megváltozása.

Hogy a világháboru most oda tért vissza, ahonnan kiindult, annak nem épen Macedónia az oka, de az, hogy Macedónia ilyen fontos pontja a vilagnak, minden esetre földrajzi helyzete okozza.

Most, hogy Macedónia birtoklásának kérdése a világháboru eseményeinek során szinte döntő jelentőségüvé lett, mert ettől függött, hogy hová áljjon Bulgária: a négyes szövetséghez-e, vagy pedig a központi hatalmakhoz, mely állásfoglalás aztán a legnagyobb mértékben befolyásolta a többi államok, mint Görögország és Románia magatartását is.

Ilyen szempontokból nézve a dolgokat, érthető, hogy általánosan felmerült a kérdés, hogy miért nem kényszeritette Oroszország a kis szövetségesét, Szerbiát szerb Macedóniának — ellentétben Macedóniának Görögország birtokába jutott kisebb részével — Bulgária részére való átengedésére, holott ezzel, — legalább a látszat szerint — megakadáylozhatta volna Bulgáriának a középponti hatalmakhoz való csatlakozását, a mi pedig elsőrangu érdeke lett volna a négyesszövetségnek.

Általánosan foglalkoztatta a közvéleményt ez a rejtélyesnek látszó kérdés, melyre ma még nehéz megfelelni s még nehezebb reá pontos választ adni a sokféle tekintet miatt, melyre ügyelni kell.

Mindazonáltal megkisértjük e kérdés némi megvilágitását, a menynyiben az minden érdek meg sértése nélkül lehetséges.

A dolgok megértéséhez mindenek előtt szükséges, hogy egy pillanatra se feledkezzünk meg arról, hogy Oroszország minden törekvése a tenger és általában a nagy világkereskedelmi utak felé irányul s első sorban ezek eléréséért folytatja háboruit, ahogy ezt maga a cár is kinyilatkoztatta a mostani világháboru kezdteén.

Midőn Bosznia-Hercegovina annektálása után az albán kérdésnek rendezésére került a sor, — Ausztria-Magyarország tudvalevőleg mindenképen és leghatározottabban tiltakozott az ellen, hogy Szerbia tengeri kikötőhöz jusson, s ezt a kérdést egyenesen casusbelli-nek jelentette ki. Ugyanaz volt az eset a két balkáni háboru után. Vajjon miért igyekezett monarchiánk mindenképen megakadályozni a szerbek azon leghőbb vágyának teljesülését, hogy Szerbia tengeri kikötőhöz jusson? Bizonyára nem azért, mintha féltünk volna a kis Szerbia kereskedelmi versenyétől, hanem azon meggyőződésben, hogy nem annyira Szerbiának, mint inkább magának Oroszországnak van szüksége arra a kikötőre. Szóval az volt az uralkodó vélemény, aminek helyességét azelőtt is és azóta is sokszorosan beigazolták a tények, hogy ami Szerbiáé, az Orosz országé is egyuttal.

Igy válik megérthetővé Szerbia minden áron való ragaszkodása Macedóniához és vele az is, hogy miért nem parancsolta meg Orosz crszág Szeribának, hogy engedje át Macedóniát Bulgáriának, még midőn nem volt késő. Oroszország tudniillik a mag szempontjából és asaját érdekében is ragaszkodott Macedóniának szerb birtoklásához, tudva, hogy igy közelebb jut a tengerhez. Tudvalevő, hogy midőn Macedónia egy részét Szaloniki kikötőjével együtt Görögország kapta, az volt a hallgatólagos megállapodás Görögország és Szerbia között, hogy Szaloniki kikötőjét esetleg szükség esetén, ha tudniillik Szerbia más kikötőhöz nem juthatna a szerbek is használni fogják. Természetes, hogy amihez valaki ragaszkodik. arról nem szivesen és nem egy könnyen mond le. A középponti hatalmak és főleg a német birodalom diplomáciája mindig résen volt és fáradhatatlanul dolgozott és mig egyrészt Törökország engedékenységre birásával, a tráciai területek átengedését illetőleg lehetetlenné tette azt az esetet, — hogy Bulgária nekitámadjon Törökországnak, másrészt kilátásba ehlyeztetett Bulgáriának, hogy a középponti hatalmakhoz való csatlakozása esetén nemcsak Macedónia lesz az övé, ami által közelebb jut a tengerhez, s esetleg még egy albán kikötőt is kaphat, — de dunai kereskedelme is felszabadul és biztosittatik, amennyiben a német birodalom világpolitikai céljai is szükségessé teszik, hogy közvetlen összeköttetésbe jusson Bulgáriával s igy Szerbia Kladova körül elvágassék a Dunától.

Ekkor, vagyis a török-bolgár megegyezés aláirása után már adta volna az ántánt és Oroszország Macedóniát Bulgáriának, de diplomáciája már elkésett.

Az orosz- és ántánt diplomácia előrelátásának hiánya és ebből is származott teljes kudarca idézte tehát elő jórészben a balkáni fordulatot. Ez a diplomácia tudniillik abszolute semmi sejtelemmel sem birt a középponti hatalmaknak és első sorban a német birodalomnak Bulgáriával szemben való terveiről s elképzelni sem akarta, hogy a középponti hatalmaknak ily rövid idő alatt ereje és módja legyen tervei végrehajtásához.

---o---

MENNYIBE KERÜLNEK A TÜZÉRHARCOK?

A tüzérség a legfontosabb fegyverneme a hadseregnek, de talán a legdrágább is. Nem csak az ágyugolyók kerülnek nagy összegbe, hanem megdrágitja a tüzérségi harcot az is, hogy egy ágyucsővel csak bizonyos, korlátolt számu lövést lehet tenni. Igy például egy tiz centiméteres ágyuval 750 lövést, a tizenhat centiméteres ágyuval 380 lövést, a 27 centiméteressel 160 és a 30.5 centiméteressel csak 150 lövést lehet tenni. Ezután az ágyucső ugyszólván teljesen harcképtelenné lesz és ujjal kell kicserélni. Az ágyucső aránytalan gyors harcképtelensége rendkivül megdrágitja a lövést Egy 30.5 centiméteres ágyu, a mely 46.400 kilogrammot nyom, 500,000 koronába kerül, a 100 kiló lőporral töltött 338 kilogramm összsulyu löveg 2000 koronába kerül, de hozzászámitva az ágyucső veszteségét, 3323 koronát, — egy lövés a 30.5 centiméteres ágyunál 5333 koronába kerül. A 27 centiméteres ágyunál egy lövés 2440 koronába, a 16 centiméteresnél 480 koronába kerül. A kiskaliberü ágyuknál olcsóbbak a lövések is. 6.5 centiméteresnél egy lövés 30 koronába, a 4.7 centiméteresnél 12 koronába, a 3.7 centiméteresnél 8 koronába kerül.

Egy hirhedt politikai szélhámos leleplezése.

A leghirhedtebb román demagóg, Mille Konstantin, az "Adeverul" szerkesztője, régebben szidta a cári önkény-uralmat. Ez azonban rossz üzletnek bizonyult, s mikor az oroszok rávetették magukat a román közvélemény megtévesztésére, Mille Konstantin hasznosabbnak vélte Romániára segiteni a cári deszpotizmust. — Oroszországnak e fizetett bérenccel két célja volt: — Romániát előbb Oroszország mellé állitani, majd később hat orosz kormányzóságra osztani, azzal az elvvel, hogy "előbb barátokat szerzünk, azután rabszolgákat"; — a másik cél pedig az volt, hogy Besszarábia elrablásáról eltereljék a románok figyelmét. Besszarábia valódi román nemzeti cél, mert ottan már csak egy román iskola áll fenn. Mille ezenkivül egy nemzeti kapitalista-társaság szolgálatában is állott s igy sok pénzt megért volna neki, ha a románokat vágóhidra vitethetné nemzeti hóditás ürügye alatt.

Ha nem is sikerülhetett Mille ezen álmainak megfelelő óriási üzletcél, hogy a román nép patakzó véréből rengeteg sárga aranyat sajtoljanak ki, ideig-óráig szolgálatot tehet a moszkovitizmusnak azzal, hogy Besszarábiáról a figyelmet egyelőre másfelé terelje, vagy legalább is elforgácsolja. Az "Adeverul" szerkesztője alacsony gyülölettel irt Magyarországról, mialatt az elvbarátok Németországot igyekezték felfalni az ententе pénzén alapitott lapokban.

Mille Konstantin mutatta az elvakult ellenfelet azzal, hogy követelte Magyarország, Ausztria és Németország kiéheztetését, a mi ugyan ártatlan üzleti fogássá vált, azonban mikor csakugyan lezárták a román határt, Mille Konstantinnak, a magyar- és németfaló "Adeverul" szerkesztőjének sikerült azt a rendkivüli és szokatlan kedvezményt kieszközölnie hogy üzleteket bonyolithasson le az "Adeverul"-ban halálos ellenségnek hirdetett központi hatalmakkal. A bukaresti "Universul" több cikkben igen épületesen azt irta, hogy Mille Konstantin müködése tiszta politikai szélhámosság. Mialatt a "kiéheztető és megsemmisitő" politikát követelte a magyarokkal szemben, összeköttetést keresett egy nagy konzervgyár egyik főhivatalnokával és jó áron felajánlotta száz ökrét eladásra. Száz ökör ára — az "Adeverul" bélyegével — a mostani viszonyok között elég tekintélyes lehet s igy Mille Konstantin a kiéheztetési politika hirdetésével ellentétben nemcsak az "Adeverul" közönségét véli hasonló piaci portékának, hanem a négyes szövetséget is.

Lehet, hogy Millenak van igaza, de kiváncsian várjuk a leleplezések után a román közvélemény magatartását Mille Konstantin üzleteivel szemben. Elvégre az ökör a legjámborabb állat — rajtuk az "Adeverul bélyegével — de mit gondol az ökrös üzlet után a román közvéleménynek az a része, mely esetleg félrevezetni hagyja magát e hirhedt politikai kalandor galád mesterkedései részéről és kezébe veszi az "Adeverul"-t. Mille ugy értelmezi a politikai agitátor szerepét, hogy a román közvélemény hiszékeny részén bőségesen élősködik, másrészt nehéz rubel Judás-pénzeket zsebel be Poklevszki-Kozieltől, az orosz követtől, további pénzeket zsebel az ellenségnek beállitott kezekből. A monarchiának mindegy, ha az ökrök az "Adeverul" jegyével is vannak ellátva, de — nagy a különbség, mikor a tények erkölcsi és természetes következményeit vonja le a tisztességes mindennapi kereskedelem és a hirhedt ruszofil izgató ökrei között. Levonja-e ugyan ezt a román közvélemény ama része, mely még az "Adeverul"t kezébe veszi?

Ma már mindezek után meglehetősen kedélyesen hangzik, hogy "Igazság"-nak nevezte el Mille Konstantin a lapját, az "Adeverul"-t és Nikolájevics Napoleon győzelmeihez füzte annak sikereit. De amennyiben a moszkovitizmus csillagra messze hanyatlóban van, el lehetünk készülve a Mille egy uj szinváltozására, ha román létére többé már nem álmodozhat Oroszország nagyságáról. A lelkiismeretlenség egy különös tipus ez a Mille, amit azzal lehet bizonyitani, hogy annak idején csak azért izgatott háborura Bulgária ellen, hogy minél jövedelmezőbbé tegye lapját.

A bolgár határra küldötte ki az egyik munkatársát, a ki "szenzációs" tudósitásokat küldött haza. Mille hálás volt a szolgálatokért, s azt irta, hogy "mióta a bolgár-román konfliktusról lehet beszélni az "Adeverul" sokkal jobban megy." — Az ilyen züllött balkáni ujságirást csak a russzofilizmus termelheti, mely állandóan két eszközzel dolgozik: — politikai gyilkosságokkal és a lelkek korrupciójával, hiszékenységével és beszennyezésével. Mille ennek az irányzatnak tipikus képviselője...

A világháboru.

BÉKÉS MEGEGYEZÉS REMÉNYE AZ ANCONA ÜGYBEN.

Megérkezett Bécsbe az Egyesült Államok második jegyzéke a hála a két kormány békés és jóakaratu szándékának, ugy látszik, elmult minden veszély, s nem kell aggódva gondolni az esetleges szakitásra. Az utóbbi jegyzék már nem volt olyan erös-hangu s ennek tudható be, hogy Burián osztrák-magyar külügyminiszter még a válasz megirása előtt értesitette az amerikai kormányt, hogy rövidesen elküldik a minden tekintetben kielégitö feleletet.

ELVONULTAK AZ ANGOLOK A DARDANELLÁKTÓL.

Nagy kiabálással, hü-hóval indultak az angolok a Dardanella tengerszoros ellen, hogy bevegyék Konstantinápolyt, a törökök fővárosát és ezzel utat törhessenek Oroszország felé s szállithassanak nekik municiót. Még tavasz volt, mikor megkezdték a támadást szárazföldön és tengeren. Nem mult el hét anélkül, hogy ne repültek volna szét a nagy világba az angol győzelmi hirek. Minden héten biztosra vették, hogy a következö héten összetörik a török sereget s bevonulnak a kincses török fővárosba. Szebbnél-szebb diadalokat arattak papiron. A vége pedig az lett, hogy több, mint 20 csatahajó, sok szállitó hajó és 120.000 ember elvesztése után belehajtották öket a tengerbe a törökök. Hogy pedig a sok hazugságot betetözzék, még erre a vereségre is azt mondják, hogy csodálatosan jól sikerült az elvonulás s összesen csak két sebesültet és hat ágyut vesztettek. Az igazság pedig az, hogy a nagy arányu embervesztességen kivül rengeteg munició, élelmi- és hadifelszerelés hátrahagyásával menekültek el.

SZALONIKI FELÉ MASIROZNAK A NÉMETEK.

Megdördültek a német ágyuk a görög területre szoritott angol-francia seregek ellen. Nagy eseményekre kell elkészülnünk a karácsonyi ünnepek után, mert a görög kormány hosszu alkudozások után beleegyezett, hogy az egyesült német-bolgár-török hadtestek átléphessék a görög határt s görög területen folytathassák a háborut az angolok ellen. A francia ujságok támadják a görög királyt, mert szerintük nemesak beleegyezett a németek támadásába, hanem titokban még segiti öket.

BOLGÁR-GÖRÖG CSETEPATÉ.

Dacára a hivatalos barátkozásnak, nem nagyon szeretik egymást a görögök és bolgárok. Emlékeznek még a nem rég lezajlott Balkán-háborura, mikor vad dühhel pusztitották egymást.

Néhány nappal ezelött egy kisebb görög csapat megtámadta a bolgár elöörsöket s egy párat közülük megsebesitettek. Szerencsére a német szövetség közbelépésére mind a két kormány erélyesen rápárancsolt hadvezetőségére, hogy kerüljenek minden összetüzést s az ellenszegülőket példás büntetésben részesitsék. A görög kormány sajnálatát fejezte ki és biztositotta a bolgárokat, hogy a jövőben az ilyesmi nem fog előfordulni.

ELSÜLYESZTETTEK A TÖRÖKÖK KÉT ANGOL HAJÓT.

Nem akarnak okulni az angolok az idáig kapott vereségeiken, s ujra próbálkoznak megtámadni a török partvidéket. Legutóbb a Gallipoli félszigetet bombázták, de egy cirkáló megrongálódása és két szállitó hajó elsüllyesztése után kénytelenek voltak visszavonulni.

PÉTER KIRÁLY RÓMÁBAN.

Péter, a volt szerb király, nem érezte biztonságban magát Albániában, mert az osztrák-magyar seregek immár ide is benyomultak s megkérte az olasz királyt, hogy adna neki szállást Rómában, mig ki nem vonul az ellenség Szerbiából. Külön palotát rendeztek be a hontalan királynak s most egy fedél alatt van a királygyilkos Péter a fitiszegö Emánuellel.

TÁMAD A KIS MONTENEGRÓ.

A keeskepásztorok is beadnak néha egy pár hazug győzelmi hirt a külföldi ujságoknak. Legutóbbi jelentéseik szerint megtámadták az osztrák-magyar sereget s nagy veszteséget okozva nekik, visszaszoritották öket. De még ennél is nagyobb dolog, hogy az összetört, menekülö szerb sereg futása közben 25,000 magyar és német katonát fogott el. Ilyen csodákat még csak az angolok tudnak nem csinálni, hanem hazudni.

VÉRES HARCOK AZ OLASZ HATÁRON.

Az olaszok négy rohamát verte vissza idáig az osztrák-magyar hadsereg Görcz falai alatt, de a taliának nem akarnak engedni és erösen készülödnek az ötödik nagy rohamra, a mely valószinüleg ugy fog végződni, mint az elözö négy, — vereséggel. Hogy milyen erösfeszitéssel támadnak az olaszok, s milyen hösiesen állnak ellen a magyar bakák, bizonyitja egy amerikai iró leirása, mely szerint a monarchia csapatai egy helyen száz támadást védtek ki vitézül. Legutóbbi jelentések szerint már nem elégszenek a védekezéssel, hanem támadnak s visszafoglalják az olasz vérrel öntözött sáncárkokat.

PÁRIS ELLEN.

Az angol miniszterelnök nem látja valami rózsás szinben a közeledö ujévet, mert kétségbeesett beszédben szólitotta fel a nötlen fiatalságot, hogy siessenek beiratkozni a hadseregbe, mert ellenkező esetben a németek áttörik tavasszal a francia-angol vonalat s elfoglalják a franciák fővárosát. A semleges államok sürgönyei szerint ez nem is olyan lehetetlen, miután a németek hatalmas tartalék csapatokat vetettek a nyugati frontra, a mi a készülöfélben levö támadást jelenti. Páris eleste már csak azért is üdvös lenne, mert valószinüleg véget vetne ennek a leirhatatlan ember-gyilkosságnak, tömeg-mészárlásnak.

LESZEDIK AZ ANGOLOK AZ EURÓPAI POSTÁT.

Ugy látszik, hogy az angolok szemtelensége nem ismer határt. Az utóbbi időben arra vetemedtek, hogy megálljták a semleges államok hajóit és elkobozzák a rajta levő posta-zsákokat. Hiába van a nemzetközi törvény, ha nines egy erős állam, mely rárianztana a megszédült angolokra s egy kicsit a körmükre koppantana. Az Egyesült Államok kötelessége lenne elsősorban beleszólni ebbe a rabló garázdálkodásba s reméljük, hogy ez rövidesen meg is történik. Nem hiszszük, hogy ily hatalmas, nagy ország szó nélkül hagyná az ilyen törvénytelen eljárást. Svédország válaszolt leggyorsabban és legokosabban az angoloknak azzal, hogy leszedetett egy angol hajóról több, mint 10.000 Oroszország részére küldött postacsomagot s nem is hajlandó másképp eselekedni, mig az angolok be nem szüntetik a postarablásokat.

APRÓBB CSATÁROZÁSOK AZ OROSZOKKAL.

A keleti haretében, kisebbszerü összetüzéseken kivül, nem történt semmi jelentőségteljes esemény. Legutóbb az osztrák-magyar csapatok Galiciában támadták meg az oroszokat s 800 foglyot, két gép fegyvert és sok municiót zsákmányoltak az elfoglalt sáncárkokban. Fenn ,északon, Riga vidékén, a németek verték vissza az oroszok egy gyenge támadását s mintegy 300 fogoly került kezeikbe.

A JAPÁNOK ÉRZÉKENY VESZTESÉGE.

A ravasz kis sárgák a háboru elején megrohanták Németországnak egy gyarmatát s egy pár havi harc után elfoglalták . Azt hitték, ezzel el van intézve az orvtámadás. A napokban aztán egy osztrák-magyar submarin elmeritett egy japán hajót a Földközi tengeren, a mely tizenkét millió dollár értékü aranyat szállitott Angliába. A hajó teljes rakományának az értéke meghaladja a tizenöt milliló dollárt s igy érthető a japánok fájdalmas feljajdulása. Most már beláthatják ök is, hogy a háboru nem kéjutazás. A fenyegetéstől pedig, hogy sereget küldenek az angolok segitségére, nem igen ijednek meg az egyesült központi hatalmak. Ha elbirtak tizenhárom ellenséggel, majd csak elbánnak még a tizennegyedikkel is.

MENEKÜL NIKITA IS.

Legutóbbi jelentések szerint Nikita, Montenegró cárja, családjával együtt készül áthurcolkodni vejéhez, az olasz királyhoz, annyira veszélyessé vált rájuk az osztrák-magyar csapatok előnyomulása.

Egy kis pénzt küldenék

Ugy irjuk le ezt a kis történetet, a mint megtörtént...

Addig-addig olvasta öreg Varga Mihály a magyar ujságokban, hogy most olcsón és biztosan is lehet pénzt küldeni az ó-hazába, a mig rászánta magát, hogy ő is utnak engedi a kis pénzét. Megtanakodta az asszonynyal, mert hogy neki is van szava a dologhoz, aztán irt egy levelet a new yorki főbankba, s hogy megkapta a feleletet, hogy csak tessék nyugodta nelküldeni, el ment New Yorkba megbeszélni a felkezelést.

Korán reggel beálltott Németh Jánoshoz, a new yorki főbankárhoz.

Körül néz, kit is szólitson meg, hátha nem értik meg a szavát. Egy fiatal leány volt a legközelebb, megszólitja hát azt.

— Szerencsés jó reggelt adjon Isten egy kis pénz irányában jöttem.

Öreg Varga Mihályt elvezetik a pénztárhoz.

— Mi járatban van, földi, — kérdi a pénztárnok.

— Hát megögyesültünk az asszonynyal, hogy ha vége lössz ennek az istentelen háborunak, hát mink is feleihelődnénk, addig pedig a tekintetes Németh urat meg kérnök hogy kezelje fel a kis pénzünket a berettyói királyi takarékba, hogy mire haza érnénk, ott legyen a pénzünk is.

Megértetik a jó öreggel, hogy majd elküldik a pénzt a magyar királyi postatakarékba Pestre, és ide hozatják a kis könyvecskét s avval a könyvecskével Berettyón is megkapja a pénzét.

— Jó lesz ugy? — kérdik tőle.

— Hiszen megbizakodom én a tekintetes urban is, de mégis jobb szerettem vóna a tekintetes Németh urral mögtanácskozni a dógot, mondta is az asszony, inkább várjak, a mig a tekintetes Németh ur fellábal.

— Fellábal? — Hát bete ga Németh ur? — kérdi most már kiván csian a pénztárnok.

— Mán tekintetes ur, só ne essék zokon, ugy mondták arra mifelénk. Saját fülemmel hallottam mikor a népgyülésen a Srucz ur szónokolta, hogy szegény Németh János nagy beteg. Tán már meg is halt — Isten nyugosztalja. — Meg hogy ezentul a Srucz urtól köll a pénzt az ó-hazába küldeni.

— Nines lekem Németh urnak semmi baja a világon. Egészséges, mint a makk. Várjon csak egy pillanatig, ide szólitom a Németh urat.

S egy pere mulva már boldogan szoritja öreg Varga Mihály Németh János kezét. Régi ismerősök és évek óta ismerik egymást.

— Hej, tekintetes uram, sok a bitang embör ebben az Amerikában. Hát csak tegye be a lábát az a Srucz ur még egyször a mi pléziünkbe, de kiakolbolittatom cnnét. No már ilyet! Hogy a tekintetes ur nincs a boltjában, — mög hogy nagy beteg!

A többin aztán hamar átesett jó öreg Varga Mihály.

Mert ha Németh János mondja, hogy a pénzt rendben kezeli, hát olyan igaz az, mint a Szentirás. Ki is szedte a harmadik lajbiból a kis pénzt. Kerek ezernégyszáz dollárt. Küld érte Németh János tizezer koronát a postatakarékba.

Adv.

Kocsis Bálint levele

Kocsis Bálint, akit San Diego-ban mindenki szeret, a következőket irja:

Tisztelt Royal Company! — A jó Isten áldja meg az urakat, mert csakis az urak tudományának köszönhetem, hogy kis fiam mindjárt ahogy bevette a ROYAL BABY SAFETY mo dicinát, jobban lett s mikor már 4 napig használta, egészen meggyógyult. Pedig már nagyon gyenge volt a kis gyermek s minden percben vártuk a halálát. A jó Isten azután erre hozta a maguk agentjét, és vettünk tőle három üveggel. Olyan rosszul volt a szegényke, és most, hogy a maguk medicináját szedi, — piros, mint a rózsa, majd kicsattan az egészségtől. Azért irok ennyit, már megbocsássanak az urak, hogy mások is vegyék meg ezt a szert, ha beteg a gyermekük, mert ettől biztosan meggyógyul. Áldja meg az Isten az urakat. Kocsis Bálint, B. 417. San Diego, Cal.

Ilyen elismerő levelek érkeznek be mindennap az Egyesült Államok minden részéből. Ezen levelek azt igazolják, hogy a világhirü ROYAL BABY SAFETY a —Gyermekek Barátja— megóvja a kis gyermeket minden bajtól. Különösen jó hatással bir szél- és székrekedés, valamint kólika ellen. Ha a gyermek nyugtalan és sir, a ROYAL BABY SAFETY használata után jól alszik és kitünően nyugszik. A ROYAL BABY SAFETY minden patikában kapható. De vigyázzon, hogy a ROYAL név rajta legyen a skatulyán, mert ha ROYAL név nincs a skatulyán, akkor az hamisitvány, ne fogadja el, hanem utasitsa vissza. Ha a valódi ROYAL BABY SAFETY ott helyben nem kapható, akkor küldjön be 35 centet bélyegekben hozzánk és mi azonnal bármentve, postán elküldjük a valódi ROYAL BABY SAFETY-t magyar használati utasitással együtt. Ha 3 üvegel akar rendelni, akkor küldjön be egy dollárt papirpénzben, közönséges levélben erre a cimre: ROYAL MFG. COMPANY, Duquesne, Pa. (Hird.)

Németh Antal

Ajánlja a magyaroknak figyelmébe egyedüli restaurantját a 6-os bányában.

Gary, W. Va.

MAGYAR BOROTVA KÖSZÖRÜS

Minden tölem vásárolt vagy általam javitott munkáért **jótállást vállalok.** Vidékiek szedjék össze a borotvákat, és küldjék be postán s küldjenek annyi 25 centet, ahány borotvát beküldtek. Én a beküldött borotvákat rendbe hozom és saját költségemre visszaküldöm. — Raktáron tartok borbély, szabó, szücs, szakács és hentes szerszámokat és ezeknek javitását és köszörülését is pontosan és jótállás mellett vállalom. Ünnüködö borotva-kések köszörülése darabonként 2 centbe kerül.

Borotvák ..	$1.25-$3.00
Szijak	$0.25-$2.00
Pamacs	$025-$1.50
Szappan	$0.10
Cséze	$0.40

Rendelje meg az alant felsorolt tárgyakat:

1 borotva	$1.75
1 szij	$0.75
1 pamacs	$0.30
1 szappan	$0.10
1 cséze	$0.40

Együtt rendelve csak $2.50-be kerül.

Sárközy János
magyar borotva köszörüs
97 AVE. B, NEW YORK City

COLORADOI KALAUZ.

Közli: HUNTER JÓZSEF, Farr, Colo.

A munkaviszonyok az utóbbi időben nem változtak Coloradoban sem a bányákban, sem a gyárakban. A munka elég lassan megy, nines semmi javulás.

Dr. W. N. HALL
FOGORVOS
A State Garantee Bank felett.
WALSENBURG, Colo.

Joe Palisano
CIPŐ-ÜZLETÉBEN NAGY ÁRLESZÁLLITÁS.
Olcsóbb árak karácsonyon tul is egész éven át.
FÉRFI CIPŐKNÉL 50 cent—1 dollár árleszállitás.
GYERMEK, és NŐI CIPŐKNÉL 25—50 cent árengedmény.
Vasárnaponkint 9. órától fél 11. óráig nyitva.

The Green-Light Saloon
(ZÖLD-LÁMPA SALOON)
Az egyetlen hely, ahol a magyar bányászok találkoznak egymással.
Nyitva éjjel-nappal. Vendéglőnk is van, ahol kitünő ételt lehet minden időben kapni, jó italokkal együtt.
WALSENBURG, Colo.

A Klein-féle
UJDONSÁGOK ÜZLETÉBEN
kaphatók Victor és Edison beszélőgépek $15.-tól $400-ig, továbbá magyar beszélőgép-lemezek és mindenféle hangszer.
524 Main Str. Walsenburg, Col.

GABE FURPHY
TEMETKEZÉSI ÉS FUVAROZÁSI VÁLLALAT
Phone: 104 F. 2
WALSENBURG, Colo.

The First National Bank of Walsenburg, Colorado.

Befizetett alaptőke....	$60,000.00
Fölösleg	$40,000.00

BIZTONSÁGI LETÉTFIÓKOK

TISZTVISELŐK:
Elnök: .....FRED. O. ROOF
Alelnök: .....JAS. B. DICK
Pénztárnok:..R. L. SNODGRASS
Segédpénztárnok M. E. COWING

The St. Johns Hotel
CAFE AND SALOON
Szobák 75 centtől $1.50-ig. — Gőzfütés és meleg viz.
JOHN R. DICK, tulajdonos
WALSENBURG, Colo.

Nagy Karácsonyi kiárusitás
M. KALMES
üzletében
Nagy árleszállitás minden cikknél, felsőkabátok, ingek, kalapok és cipők most olcsón kaphatók.
Ne felejtse el a cimünket.
Main Street
a First National Bank-kal szemben.

Veszünk és eladunk használt butorokat, szőnyegeket, kályhákat, mindenféle házi és bányász eszközöket. Keressen fel bennünket, mielőtt máshoz fordulna.
A. S. McIntyre
Main Street
WALSENBURG, COL.

Dr. A. S. Abdun-Nur
ORVOS, SEBÉSZ és FOGORVOS.
Női bajok különös szakértője
Iroda: MAIN ST. és 6th ST. sarok Roof & Dick palotában
Phone 178
WALSENBURG, Colo.

A MERRITTS
GYÓGYSZERTÁRBAN
mindenféle gyógyszer, papir- és gumiáru kapható.
7th and Main Street
WALSENBURG, COL.

IMAKÖNYVEK
regények, olvasmányok, levélpapirok, háboru képek, különféle importált cikkek és ujdonságok nagy választékban.
VISZONTELÁRUSITÓK BESZERZÉSI FORRÁSA.
Kérjen ingyen árjegyzéket.
BACSA JÓZSEF
6 Albany Street New York, N. Y.

J. B. Nosler
FÉMÁRU ÜZLETÉBEN
kaphatók festékek, olajok és üvegek, kályhák és fütőtestek, mindenféle bányászszerszámok.
1304 Lafayette and Maple St., TERRE HAUTE, IND.
1/20

Felhivás a bányászokhoz!

Ne pazaroljátok a föld alatt verejtékkel megkeresett pénzeteket
a rossz és egészségtelen italra, amikor nálam jó és tiszta pálinkát kaphattok.

Ne hallgassatok a jött-ment emberek mézes-mázos szavaira,
akik mindig a legjobbat igérik és a legrosszabbat adják. — Én, amint sokan tudják is, már közel harmine éve, hogy POCAHONTASON vagyok és az elég biztositékul szolgálhat arra nézve, hogy én mindenkit jó és pontos kiszolgálásban részesitek.

Rendelje tehát pálinkáját tőlem

Ujévre INGYEN

egy fél gallon pálinka

minden 4 Gallonos, vagy azonfelüli vásárlásnál.

VERES GABONA PÁLINKA

Első Rózsa	$2.00
Második Rózsa	$2.50
100 Fokos	$3.00

SZILVA PÁLINKA

Első Rózsa	$2.50
Második Rózsa	$3.00
Harmadik Rózsa	$3.50

ALMA PÁLINKA

Első Rózsa	$2.00
Második Rózsa	$2.50
Harmadik Rózsa	$3.00

BOROVICSKA (GIN)

Első Rózsa	$2.00
Második Rózsa	$2.50
Harmadik Rózsa	$3.00

INGYEN SZÁLLÁS
mindazon WEST VIRGINIAI magyaroknak, akik az éjszakát POCAHONTASON akarják tölteni.

	Galloln.
Jó savanyu Bor.....	$2.00
Édes Bor	$2.00
Scuppernong Bor.....	$3.00
Köménymagos	$2.50
Barack Pálinka	$2.50
Barack Pálinka XX...	$3.00
Kukorica X	$2.00
Kukorica XX	$2.50
Kukorica XXX	$3.00
Alcohol	$4.00
Maláta Pálinka	$3.00

FEHÉR GABONA PÁLINKA

Első Rózsa	$2.00
Második Rózsa	$2.50
Harmadik Rózsa	$3.00

TÖRKÖLY PÁLINKA

Első Rózsa	$2.50
Második Rózsa	$3.00
Harmadik Rózsa	$3.50

FINOM TEA RUM

Első Rózsa	$2.50
JAMAICA X	$3.00
JAMAICA XX	$3.50

CSÁSZÁRKÖRTE

Első Rózsa	$2.50
Második Rózsa	$3.00
Harmadik Rózsa	$3.50

ÜGYELJEN E CIMRE:

A. GOODMAN Inc.

M. GOODMAN POCAHONTAS, VA. **POCAHONTAS, VA.** J. Á. GOODMAN CATLETTSBURG, KY.

A hazátlan Karagyorgyevics.

PÉTER SZERB KIRÁLY GYERMEK ÉVEI MAGYARORSZÁGON. — AZ ELKÁRTYÁZOTT KASTÉLY. — A JELTELEN SIR

A világbékét megbolygató Szerbiának királya, Karagyorgyevics Péter, Magyarországon élte le gyermekéveit. Itt érték az első örömök, az első bánatok. Azért a vendégszeretetért, a melyben ugy őt, mint szüleit meg testvéreit részesitettük, ugyan csunyán, igazi szerb szokás szerint fizette vissza, mert trónra lépése óta állandóan veszélyeztette nyugalmunkat és békénket. A végzet azonban rohamlépésekben közeledik a hálátlan király felé, mert ugy ő, mint országa el fogja venni a méltó büntetést. Karagyorgyevics Sándor emléke ott kallódik az aradmegyei Bokszeg környékén, néhány alkalmazottja és szolgálója még él, s ezek szövik-üzik a legendákat, melyek az öreg herceg és fiai körül keletkeztek. Az emlékezések sora akkor támadt fel ujra, a mikor a szelid képü Péter herceget Szerbia királyává koronázták és emlékezetessé lett most, a mikor kardot csörtetnek amaz ország ellen, a mely egykor, nem is olyan régen, otthont nyujtott nekik, a mikor hazátlanul bolyongtak a nagy világban.

* * *

Karagyorgyevics Sándor herceget, a ki 1843-1858 között uralkodott Szerbiában, Obrenovics Milán üzte el. A trónvesztett fejedelem Magyarországra költözött, egy ideig még dolgozott trónjának visszaszerzésén, de a mikor látta, hogy munkája nem jár eredménnyel, abban hagyta a konspirálást. Ezekre ugy is fel ment vagyonának egy része. Csak a felesége budapesti palotája maradt meg. Ebben laktak egy ideig, a mai Arany János utcában, a melyet akkor Fő-ut-nak neveztek, de aztán csendes vidéki kuriát kerestek, mert a nagyvárosi élet zajában a mellőzöttek nem találták meg nyugalmukat. Akkoriban volt földes ur az aradmegyei Bokszeg községben László József, a ki kis birtokát és kastélyát elcserélte Sándor pesti palotájával. E vidéki kurián husz évig élt a sorsüldözött Sándor, a kit ez alatt az idő alatt nagy csapások értek. Felesége, kit rajongásig szeretett, meghalt. Fiai pedig külföldi egyetemekre kerültek. Nem becsülték meg magukat, pezsgőztek, kártyáztak, ugy, hogy atyjuk teljesen tönkre ment, el kellett adnia a kastélyt és az öreg herceg kénytelen volt Temesvárott meghuzódni életének utolsó éveire.

A bokszegi kastély még ma is ugy áll, mint régen, a hogyan azt a számüzött herceg átalakittatta. Az épület bonyolult össze-visszasága, a labirintusba kanyargó folyosók valósággal megtévesztik az embert, s csak az tud eligazodni rajta, a ki jól ismeri, a ki gyakran járt már benne. Tiz évig nem bántotta a katélyt Karagyorgyevics, pedig nem nyujtott nagy kényelmet. Nem alakittatta át, — mert nem volt meg a hozzá való pénze, adósságba pedig nem akart keveredni. Aztán, egy jó termés után, 1873-ban végre rászánta magát, hogy átalakittatja az ódon épületet. Ő maga behuzódott az alsó szárnyba, a régi kuria homlok-részét leromboltatta és uj magas souterrain helyiségekre emelt kastély-frontot épittetett. Bokszeg főuteáján még ma is igy áll a kastély. Nyolc hatalmas nagy szobát lakott igy Sándor herceg és közvetlen környezete. Az első vendégszoba volt. Gyakran keresték fel őket megmaradt szerbiai hivei, a kik uj hireket hoztak s biztatták Sándort, hogy vissza fogja kapni a trónt, mihelyt erre alkalom kinálkozik. Miután ilyen tárgyalások sokszor folytak, ő maga a hálószobáját a vendégszoba mellett rendezte be, hogy mindig beszélni tudjon a konspirálókkal. Közvetlen közelében laktak a kis hercegek is és ugyancsak itt volt hálófülkéje Sándor meghitt inasának. Minden butorzat szinte primitiv és még ma is beszédes tanuja annak az egyszerü környezetnek, a melyben Karagyorgyevics Péter király felnevelkedett.

* * *

Hogy veszett el a birtok meg a kastély, azt ma csak a hagyomány őrzi. A hercegasszony halála után a fiatal hercegek örökölték; — György, Arzén és Péter. Az öreg herceg csak a jövedelmet élvezte. György és Arzén atyjuk halála után Párisba kerültek és ott élték világjukat; adósságokat csináltak és egyre-másra zaklatták apjukat pénzért. Arzén hires kártyás volt. Napokig tartó játszmáiról regéket meséltek és egy hajnalig tartó bank-adás utolsó tétje a bokszegi birtok volt. Elvesztette. 1883. évben, egy szép tavaszi napon, arra ébredtek a kastély lakói, hogy egy francia marquis közjegyzői szerződés alapján kitessékelte Karagyorgyevics Sándort. Mit tehetett mást az üldözött ember, — mint hogy csendesen belenyugodott a sorsába és Temesvárott bérelt lakást. A könyörtelen francia marquis aztán nem maradt Magyarországon, mert az itteni élettel nem tudott megbarátkozni és a furcsa uton kezére jutott birtokot eladta francia földmunkásoknak, a kiket oda telepitett. De a telepitett emberek is visszavágytak hazájukba és a föld ismét gazdát cserélt; — nem utóljára. De Ceval marquis volt az uj tulajdonos. A marquis nagy előkészületeket tett, hogy modern gazdálkodást folytasson. A legujabb technikai felszereléseket vásárolta és hozzáértő szakembereket szerződtetett, hogy a befektetett tőke jó kamatot hozzon. Tervét azonban nem tudta megvalósitani, mert merényletet követtek el ellene. Ismeretlen tettesek egy éjszaka megtámadták a marquist, a mint kocsin az állomáshoz sietett. Többször rálőttek, és könnyebben meg is sebesitették. E' miatt aztán nagyon elment a kedve az intenziv gazdálkodástól. A birtokot eladta Heinfeld, Éles és Schöfler konzorciumnak. A kastélyban ma Éles Géza lakik.

* * *

Négy évtizeddel ezelőtt temették el a bokszegi temetőben Sándor herceg feleségét. A mig a család ott lakott, addig gondozták, de a mikor a birtok idegen kézre került, a cifra fejfás román sirok között jeltelenül huzódott meg a hercegné sirja. A temetőőrön kivül senki sem tudta, hol van eltemetve. 1913-ban a román lelkésznél megjelent egy ur, a ki Nikolajevics Szávának mutatkozott be és Péter király személyi titkárának mondotta magát. A Karagyorgyevics sir iránt tudakozódott, a melyet aztán vaskeritéssel vétetett körül és kejelentette, hogy néhány hónap mulva Belgrádba szállitják a drága tetemet. Az igéret azonban csak igéret maradt, mert a sir még ma is ott áll a bokszegi temetőben, a vaskerités elrozsdásodott és virág azóta sem volt rajta.

* * *

A fiatal hercegekről sok legenda kering. György és Arzén szilaj, vásott gyerek volt. Ők együtt játszadoztak a parasztgyerekekkel, kecskefogaton hancuroztak. Péter ellenben csendes, visszavonult életet élt, szinte alázatos természetü volt. Senkivel sem érintkezett, egész napokat töltött egyedül. Az öreg herceg pedig ott ült a kaszinóban és sörözött és beszélgetett a polgárokkal.

Egy napon — évet senki sem tud — valamelyik fiatal herceg rálőtt az apjára. Azt mondják, Péter volt, a ki tanulmányutakra állandóan sok pénzt követelt. — Vannak azonban, a kik azt állitják, hogy a fegyver véletlenül sült el. De igen könnyen lehetséges, hogy a balkáni vér fellobogott Péterben és egy pénzügyi differencia miatt eldördült a fegyver.

Martie Pleve, a ki számadó juhász volt náluk, még élénken emlékszik az egész családra. Az öreg ember emlékezett erre az esetre is. Szerinte György herceggel történt meg, de az is véletlenség volt. Vadászatról jött és a lépcsőn leesett, a fegyver elsült. A golyó azonban nem talált senkit, az ex-fejedelmet sem, a ki a lépcsőn állott.

— Péter komoly fiu volt — mondotta az öreg.

— Nem játszott az öcsceivel, hanem egyedül sétált a kastély mögötti kertben. Télen pedig, ha befagyott a halastó, lejárt a tó jegére korcsolyázni. Ide is egyedül ment, sokszor még az ebédjét is utána vitték.

A játszótársa, Gergin Tógyer, most egy boltosnál kocsiskodik. Ezzel az emberrel érintkezett egyedül. A részeges ember már nem emlékszik a hercegi családra. Csak ha a Péter nevét hallja, csillognak meg a szemei. A Karagyorgyevicseknek csak egy belső cselédje van életben: — Szalivk Szabó Károlyné. Ez az asszony szakácsné volt a bokszegi udvarban. Ő nem tartja Péter királyt emberkerülőnek. Otthon beszédes és jókedvü volt. Szégyenkezve mondogatja, hogy az ő arcát is megcsipkedte sokszor. Látta a koronát is, a mit a herceg magával hozott. Ott tartották az ebédlőben, üveg alatt.

Ezek az emlékek élnek az egykori hercegről és családjáról Bokszegen, a hol még most is büszkén emlegetik az előkelő volt polgárukat. Az a hir is el van terjedve, hogy Sándor fejedelem egy időben Bokszegen postamester volt. Ez azonban nem igaz.

MIRŐL MESÉLT EGY OROSZ TISZT AZ OLASZOKNAK.

A "Giornale d'Italia"-ban egy Rómába érkezett tiszttel folytatott beszélgetéséről ir Aphiteatroff, az ismert iró, ki a többek között kifejti, hogy annál nagyobb örömmel használta fel az alkalmat ohgy Oroszország mai viszonyait a legközvetlenebb tapasztalatok alapján ismerő emberrel beszélhessen, mert őszintén megvallva, az olasz lapok pétervári tudósitóinak legutóbbi jelentéseit általában a csüggedés hangja jellemzi. Be kell vallania azt is, hogy sok reményt nem ébresztenek azok a dolgok sem, a melyeket ez az orosz tiszt mondott. Különösen azt a körülményt tartja aggasztónak, ogy a németeknek és az osztrák-magyar hadaknak nek kell tulajdonképen szembe szállaniok az orosz csapatok tömegével, mert a munkát elvégzi a tüzérségük. Az oroszok egyetlen és megbizható segitsége ma a bekövetkezendő tél s mely hatalmas hótömegeivel tétlenségre fogja kényszeriteni a diadalmas szövetségesek hetvenezer automobilját és ezáltal gátat szab további előnyomulásuknak.

AMERIKA SZABAD ORSZÁG.

George Burkitt-ot, a ki Illinois állam Winnetka nevü városkájában a segéd-postamesteri állást töltötte be, nem régiben elbocsátották az állásából, mert feljebbvalóinak fülébe jutott, hogy Burkitt társaságában Wilson elnököt kritizálta. Azt mondta ugyanis, hogy nem szép, hogy az elnök első feleségének halála után olyan gyorsan ujra nősül. Mikor az esetet Wilson elnök meghallotta, — azonnal elrendelte Burkitt visszahelyezését, mert — ugymond — Amerika szabad ország s az, hogy valaki az elnököt kritizálja, nem ok az elbocsátására.

Vágott Miklós bajtárs Red Jacket, W. Va.-ban és vidékén képviseli lapunkat és fel von jogositva előfizetések felvételére.

Az angol flotta rejtekében.

Az angol kormány egy csomó angol és semleges embert meghivott, hogy tekintse meg az angol flottát. A kiválasztottak között volt Pichon, a volt francia miniszter és Palmer, amerikai ujságiró, a ki terjedelmesen leirta mindazt, a mit látott. Jelentéséből némi elégtétellel vehetik tudomásul a németek, hogy a keleti és az északi parton szigoru őrszolgálatot teljesitenek, a mi jó csomó csapatot von el a flandriai harctérről. Palmer jelentéséből derül ki az is, hogy az angol flotta az elsülyesztéstől való félelme miatt Skócia legészakibb csucsán, sziklahasadékok közé rejtőzött el.

Miután terjedelmesen beszéli el, hogy az autó mint ballagott a gyanakvó őrök végtelen láncolata között a következőket irja Palmer:

— A hadikikötőből futnak ki küzdelemre a hajó-óriások, és oda is térnek vissza uj készletekért, meg azért, hogy a száraz dokkban kijavitsák az esetleges sérüléseket. A hadikikötő biztos otthont jelent a flottára; békésen meg fér itt az egész család, — a dreadonughttól az őrjáró naszádokig és itt vannak az orvosok, a kik megvakargatják a vastag páncélbőrt.

— A flottabázisnak Lowey tengernagy a parancsnoka. Egész napját a hajóműhelyben tölti. Az irodában mérnökök dolgoznak, a kik rajzolnak; itt van egész napon át, vagy a szomszédos hálófülkében, a melynek spártai módon egyszerü a berendezése. Igy minden pillanat és bármily váratlan esemény készen találhatja. Ő vezetett végig az országában, a gőzkalapácsok, a mühelyek, a cementgyárak és a dokkok között. A mezei vasuton mentünk végig, a mely arra szolgál, hogy elszállitsa a kirobbantott sziklákat. A parton köröskörül sziklák hevernek, a melyek helyén most olyan rengeteg nagy cement-medence terül el, a melybe elfér akár az egész angol flotta. Ide állnak be a hajók, mielőtt a száraz dokkba kerülnének.

— Angliában ez a legnagyobb mühely! — mondotta büszkén az admirális.

Azután a velünk haladó skót mérnökre mutatott: — Ő tervezte az egészet! —

Magasan álltunk és letekintettünk a száraz dokkok szédítő mélyébe. Sziklahegyből robbantották ki és nem egészen egy év alatt készültek el vele. E tizenkét hónap alatt semmit sem hallottunk a hatalmas munkáról. A munkálatok helyét éjjel-nappal kettős örök őrizték.

HOGYAN LEHET A VÁLÁST KIKERÜLNI.

Egyik amerikai biró, a ki legtöbbnyire válóperekkel foglalkozik s a ki a mult hónapban nem kevesebb, mint négyszázhuszonöt válópert tárgyalt, bizonyos szabályokat eszelt ki, melyeknek betartásával házasfelek — szerinte — kikerülhetik azt, hogy válóperre kerüljön közöttük a sor. Ezek a szabályok a következők:

1. A férj csókolja meg a feleségét minden reggel, mielőtt munkába megy s ha hazajön, tudakozódjon hogyléte felől.
2. A feleség adjon férjének rendesen enni s ne zavarja férjét, mikor az ujságot olvas, vagy más kedvene foglalkozásába van elmerülve.
3. Férj és feleség igyekezzenek kevesebb hibát felfedezni egymásban s fedezzék fel a jót.
4. A férj ne mondja a feleségének, hogy nincs pénze, hanem adjon, még ha nincs is.
5. A feleség ne bosszantsa a férjét.
6. Végül a felek ne házasodjanak meg, mig legalább egy évig nem ismerték egymást.

A gyomor, vesék, máj, lép, hólyag és belek különböző megbetegedései, rheuma ideges és meghülésből eredő fejfájás, székelési és emésztési zavarok, étvágytalanság, gyengeség ellen a legbiztosabb és leggyorsabb hatásu gyógyszer, a legjobb vértisztitó, havitisztulás idején nők áldása a H. H. VON SCHLICK-féle

BULGÁR VÉR TEA

CSODÁS GYÓGYHATÁSÁT A GYÓGYULT BETEGEK TIZEZREI BIZONYITJÁK.

Egy nagy, öt hónapra elegendő családi dobozzal 1 dollárért bárhová küld a

Marvel Products Co., 19 Marvel Bldg. Pittsburgh, Pa.

Osztrák herceg angol fogságban

A "Correo Espanol" cimü spanyol folyóirat Salm-Salm herceg esetével foglalkozik, a kit nászutján ért utól a háboru. Ő ifju feleségével együtt az angol királyi ház meghivására megtekintette a délafrikai angol birtokokat.

A háboru kitörésekor — mondja el a lap — az angoloknak a legelemibb kötelességük lett volna, hogy a hercegi párnak lehetővé tegyék a hazatérést. E helyett azonban elfogták őket s fogolytáborba vitték. A hercegnő megbetegedett a fogságban, de az angol kormány még a spanyol király közbenjárására is csak hosszas vonakodás után engedte meg, hogy szabadon távozhasson. A herceget azonban Gibraltár egyik börtönébe zárták. A hercegnő később vele akart lenni, de az angolok ezt megint nem engedték meg és Alfonzó király ujabb lovagias közbelépése csak annyi eredményre vitt, hogy a hercegnő hetenkint egyszer meglátogathatta a férjét. Sivár engedelem! A találkozás alatt egy őr arra ügyel, hogy az ifju pár nem-e beszél Anglia érdekeit érintő ügyekről! A gibraltári parancsnok annyira megy hogy még a spanyol királyi ház pecsétjével ellátott leveleket is fel bontja. A gibraltári parancsnok nyilván azt akarja bizonyitani,— hogy a spanyol lovagiasság ott véget ér, a hol az angol uralom kezdődik.

———o———

A OROSZ HADIKÖLCSÖN KUDARCA.

Most már teljesen bizonyos, hogy a legujabban kibocsátott orosz hadikölcsön teljes kudarccal fog járni. Az egész összeg, a melynek össze kellene jönni, ezermillió rubel. Ebből az összegből ez első hat nap alatt csak 100 millió rubelt irtak alá, jóllehet, a hatóságok minden képzelhető erőlködést kifejtettek az érdekében. Igy például a hivatalnoknak jutalmakat igértek az eladott részvények után. Azonkivül kihirdették, hogy mindazokat, akik a megvásárolt részvényeket esetleg a névértékénél olcsóbban el merik adni, Szibériába fogják hurcolni s ha ilyesmi a petrogradi börzén előfordul, azt is azonnal lezárják.

A VILÁGHABORU MUNICIÓFOGYASZTÁSA.

A francia "Bulletin des Armées" statisztikát állitott össze arról, milyen mennyiségben használták el a hadseregek a municiót a világháboru alatt. Az érdekes táblázat azt mutatja, hogy a municiópazarlás minden képzeletet felülmul. Az egész 1871-iki hadjárat alatt a német tüzérség összesen 817.000 lövedéket használt el és pedig 479.000-et a francia várak ellen, 338.000-et pedig egyéb küzdelmekben. A jelenlegi világháboru municiópazarlásairól nincsenek pontos adatok, de egész bizonyossággal mondható, hogy a municióhasználat a legfantasztikusabb és leghihetetlenebb számokat is felülmulja. Megtörtént, hogy nyolc kilométeres fronton a nyugati hadszintéren az egymással szemben álló küzdő felek huszonnégy óra alatt száz-százezer gránátot lőttek ki. Az orosz jelentésekből megállapitható, hogy a németek, magyarok és osztrákok a gorlicei áttörésnél 700.000 ágyugolyót tüzeltek el. Ennek az óriási tömegü municiónak az elszállitásához ezer vasuti kocsira volt szükség.

Jó! Jobb! Legjobb!

Mit vesz inkább? Jó whiskeyt a LEGJOBB árért, vagy JOBB whiskeyt JÓ árért?
Ha nálunk vesz, akkor a legjobb whiskeyt kapja a RENDES árért.
Minden whiskey jó, azonban némelyik jobb, mint a másik.
Közel 20,000 magyar vevőnk bizonyithatja, hogy nálunk kapja a legjobbat.
Adjon egy alkalmat, hogy állitásunk igazságát bebizonyithassuk. — Ön semmit sem veszithet, mert ha az itallal, melyet küldünk, nem volna megelégedve, pénzét minden levonás nélkül visszakapja.

Kivánhat-e ennél többet?

LEGJOBB ITALAINK ÁRAI GALLONONKÉNT A KÖVETKEZŐ:

Fehér vagy vörös gabonapálinka $2.00—4.00-ig	Tiszta erős Alkohol (Spiritusz) $3.00—4.00-ig
Tiszta zamatos Törköly $2.50	Californiai Tokaji Bor (édes)...$1.50—4.00-ig
Valódi Szilvórium ....$2.50—5.00-ig	Ohioi vagy californiai vörös vagy fehér savanyu borok .....$1.00—2.50-ig
A legjobb sötét Tea Rum .....$2.00—5.00-ig	

öt dolláros, vagy azonfelüli rendelésnél mi fizetjük aszállitási költséget keletre New Yorkig, nyugatra Chicagoig.

IRJON ÁRJEGYZÉKÉRT! CIM: IRJON MAGYARUL!

Morris Forst Company
Cor. Smithfield and Second Ave. Pittsburgh, Pa.
Paal P. József, magyar üzletvezető.

Tessék szives tudomásul venni!

AMERIKA EGYIK LEGNAGYOBB CÉGE.

The S. HAMILTON CO.

Pittsburghban honfitársaink nagyobb kényelmére egy "MAGYAR OSZTÁLYT" rendezett be, a hol ZONGORÁK, BESZÉLŐGÉPEK és REKORDOKAT (lemezeket) tart nagy mennyiségben raktáron és annak élére honfitársunkat, ZNAMENÁK GYULÁT állitotta.

Zenelemezek (rekordok) Amerika és az ó-haza legelső müvészeinek eredeti felvételei.

Irjon árjegyzékért magyarul még ma!
EZ A LEGSZEBB AJÁNDÉK!

A legvigabb Szilveszter-estét akkor fogja eltölteni, ha BERKES BÉLA, BANDAMARCI és a többi hires cigányprimás bandáját hallgatja otthon!!!!

The S. Hamilton Co.
815—817 Liberty Ave., PITTSBURGH, PA.

BÁNYÁSZ-GYEREKEK.

Horváth Joe és a vezénylete alatt álló gyerekcsapatnak kezdett az élet unalmas lenni. Ugy volt, hogy eljátszottak már minden elképzelhető geyrek-játékot. Csináltak nagyszerü indiánus csatákat. Faragtak fából revolvert, vesszőből meg spárgából nyilakat és kergették egymást árkon-bokron keresztül. Néha egy-egy elvágódott, mint a hogy a moziban látták, sőt egyszer véres csatát is vivtak, amikor a Kis Mike beverte az orrát. Megunták ezt is hamar. Azután jött a cow-boy játék. Mint mindenben, ugy itt is Horváth Joe volt a főszereplő. Csináltak egy kis szalont, deszka pultot, bele egy pár vizzel töltött üveget, és Balla Frank volt a szalonos. Egy zsebkendőt kötött maga elé és felgyürt ingujjban szolgálta ki a vendégeket. Akkor jött a Joe és a revolverrel kiverte a kis cow-boyokat és igy nagyszerüen mulattak.

Aztán jó játék volt a háborusdi is, bár az legtöbbször veszekedésesl, verekedéssel végződött. A kis vörös ördögök rendesen nagyon belemelegedtek a harcba és ugyanesak elverték a kis muszkákat, akiknek pedig ezt hagyni kellett terv szerint, mert ugy hallották az édes apjuktól, hogy a muszkákat mindig csak elverik. Ez a játék azért maradt abba, mert a végén már egyik gyerek se volt hajlandó a muszkát játszani. Igy hát a nagyszerü és gyerekes fontoskodással készített katonai felszerelés, ugy mint: — fakardok, papircsákók és a rongyból szekötötözött borjuk a sarokba kerültek.

De a gyerekek hamarább megunják a dolgot, mint a nagyok. Az ő kis gyerekfejük is épen ugy forrong és tervezgetnek, álmodoznak nagy és szép játékokról.

Sokszor látunk gyerekeket, egy csomóba verődve, milyen komolyan tárgyalnak egészen kiesi dolgokról, csak ugy csillog a kis szemük, belepirulnak a nagy tervezgetésbe, ugy néznek, mint a kicsinyitett hadvezérek, akik országok sorsát intézik. És a nagy tanácskozás vége egy uj fajta játék, gyerekesen izgalmas, lehetőleg sok bujkálással, hamis veszélyekkel, hogy kielégitse a rejtélyes moziképekkel felizgatott fantáziájukat.

Összeült a kis csapat, valami nyole fiu és mindjárt a gyülés elején egy kis veszekedés támadt. Az Andy gyerek azt akarta, hogy a kis hugát, a Marit is vegyék be, ami ellen a John meg a Mike tiltakozott és végre is ugy határoztak, hogy lányt nem vesznek be a bandába, mert veszélyes játékot akarnak és a lányok mind olyan ijedősek, mindjárt sirnak.

Hosszu tanácskozás után a kis Mike kitalálta, hogy legjobb lenne bányarobbanást játszani.

— Tudjátok, az nagyszerü lehet. Én tudom a legjobban, mert az édesapámat nem régen leütötte a bánya. Majd én elmondom, hogy kell azt csinálni.

A gyerekek tágra nyilt szemekkel, izgatottan örültek az uj tervnek. Egy bányarobbanás! Milyen nagyszerü lesz.

— Igen ám, de akkor kell egy lány is. Be kell venni a Marit, az lesz a feleség, aki ugy sir és kiabál majd, mint az én édesanyám. S most gyerünk a hegyhez és kiássuk a bányát.

Össze szedtek a gyerekek minden darab éles vasat, erősebb fát, ami csak a kezük ügyébe akadt. Elöl ment Mike, ez alkalommal ő volt a vezér, hát ő tudja, milyen a bányarobbanás. Ez olyan diesőség a gyerekek előtt, hogy ezt már igazán nem lehet felülmulni. Sorba mentek és vitték a bánya ásásához szükséges szerszámokat. Leghátul ment a kis Mari, akinek fogalma sem volt arról, hogy mi is lesz hát az ő teendője ebben a fontos ügyben.

Nyole kis gyerek — tiz éves a legnagyobb, öt a legkisebb — neki fogott az ásásnak. Laza földet találtak a hegy oldalán, azt könnyen ki lehetett lapátolni és hamarosan készen volt egy nagy üreg. Előhoztak két kis szappanos ládából készült kocsit és elébe fogták a dogit. A gyerekek papir csákót tettek a fejükre, és megkezdődött a bányászélet.

Hogy tudták volna azok a kicsi, tapasztalatlan gyerekek, hogy milyen szomoru az a játék, ami a napjuknak olyan friss, különös, jó örömet ad. Hogy tudták volna, hogy magát a reserves és rossz életet játszák el itt és ebbe a megkicsinyitett, de annál siralmasabb játékba milyen idegenül hangzik bele a vékony kis hangjuk, milyen sirva cseng a kacagásuk. S nem tudták, hogy ők most az édesapjuk nehéz és bánatos életéből csinálnak maguknak örömet és ha majd felnőnek, szegény és örökös munkára kényszeritett emberek lesznek, milyen nagyon fájó lesz nekik ez a boldogságos és nagyszerü gyerekjáték emléke...

A kis Marit a bányától távol leültették egy köre és az egész játékot vezénylő Mike meghagyta neki, hogy ha ők kirohannak, akkor kezdjen el sirni és kiabálni:

— Jaj az uram! Leütötte a bánya — és jajgasson. Kiosztották a szerepet. A Mike lesz a szuper, mert ő ért mindenhez, a Joe lesz a drajver, a többi a bányász. A kutyát meg kinevezték mulinak. Bevonultak a bányába és amig a kis bányászok kilapátolták a játékbánya oldalából a földet a kis kocsikba, addig a szuper, a Mike a robbanást készitette elő. Joe, a drajver kivezette a kis mulit a két kocsi földdel. A bányászok szorgalmasan dolgoztak, és a kis Mari izgatottan várta már a jelet.

Mike az üreg sarkába rakott egy csomó papirt, fahulladékokat, azt meg fogják gyujtani, mert a robbanáshoz láng is kell. És amikor Mike szól, akkor mindegyik egyszerre elkiáltja magát: — Bumm...

S meggyujtják a tüzet és az Andy meg a Frank lefekszik a földre. Ez a robbanás.

A fiuk rendben bányásztak, a mulinak nevezett kutya szépen huzta ki a földet. Könnyen jött a föld, mert nem rég eső esett, az meg áztatta egy kicsit. Mike meggyujtotta a tüzet és meg adta a jelet a kiabálásra. Nyolc gyerek mély hangon dörögte:

— Bumm...

És elkezdtek szaladni, Andy meg Frank levágódott a földre. Ahogy a gyerekek kiértek a szabadba, egy másik dörrenés hallatszott, de erősebb, mint az előbbi.

A megbolygatott még nedves földből egy hatalmas darab leszakadt és eltemette a két fekvő gyereket. A kis Mari a parancshoz hiven elkezdett kiabálni és sirva szaladt a házak közé:

— Jaj, leszakadt a bánya, jaj, leszakadt a bánya — és mellette rohant a megijedt kutya magával huzva a kis kocsikat is.

A gyerekek megijedtek, de Mike harsány hangon vezényelt:

— Kiásni a sebesülteket!

Neki is fogtak a gyerekek a hatalmas föld tömeg eltakaritásához, amihez hamarosan megérkezett a segitség is.

A kis Mari sirva szaladt az anyjához:

— Leszakadt a bánya!... —

Az asszony nem értette, hogy milyen bányaról beszél és halálra ijedten rohant ki, a hol több megrémült asszony csatlakozott hozzá. A kis lány, meg a kutya mutatták az utat. Oda értek a hegylábhoz; hat kis fehér sapkás fiu takaritotta el a földet, gyerekes örömmel, mint a kiknek sejtelmük sincs a veszélyről.

Az asszonyok kiásták a két ájult gyereket akik csak könnyebb sérülést szenvedtek, de jó két hétig nyomták az ágyat.

A többi gyerek meglátogatta a bányaszerencsétlenség áldozatait, de nem tudják megérteni, hogy miért verte el mindegyiküket az anyja, mikor ez a játék olyan fényesen sikerült. És azon is csodálkoztak a kis gondtalan gyerek-eszükkel, hogy ugyan miért sir az anyjuk, mikor ezt az apjuknak meséli...

MURRAY E.

Micsoda maga civilben.

Egy régi amerikás épp otthon volt az ó-hazában a háboru kitörésekor és igy persze néki is kijutott a háboruból. Nem hiába volt itt Amerikában jó bányász, nagyszerüen értett a csákány kezeléséhez, amikor a sáncárok csinálásánál a csákánynak jutott a főszerep.

— Hát maga, öreg rezervista, nagyszerüen érti, hogyan kell bánni a csákánynyal, — dicsérte a kapitány az amerikás öreg csontot. — Aztán nmondja csak, micsoda maga civilben?

— Civilben, civilben? — tépelődött a bányász harcos. — Alássan jelentem kapitány urnak, hogy én nem Civilben, hanem West Virginiában bányász voltam, azért tudom, mire való a csákány.

***

Alak Sándor a bányaplézen.

Megérkezett Alak Sándor, a jeles honfitárs, ujságiró, kollektor és pedlér egy személyben. Jó gyerek, ismeri mindenki széles Amerikában, etették, itatták hát a bányászok a testvért.

— Hát aztán mi járatban van jelenleg, Alak öcsém, — állt végre elő a kényes kérdéssel a burdos gazda.

— Egy kis hadikölcsön irányában jöttem, — felelt némi gondolkozás és torokköszörülés után Alak Sándor.

— A'már baj, öcsém, mert elkésett. A mult héten járt itt egy new yorki bankár embere, aztán mind jegyeztünk már annál magyar állami hadikölcsönt, — hangzott a felvilágositás.

— Azt jól tették, — felelt Alak Sándor, — de hát én nem is azért jöttem, hogy jegyezzenek hadikölcsönt a magyar államnak, hanem azért, hogy adjanak egy kis hadi köcsönt nekem.

Jó szive van a magyar bányásznak, hát persze kapott egy kis hadi kölcsönt a megszorult iródiák.

Testvériség! FELHIVÁS!

Az Első Kohányi Tihamér Amerikai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet és Munkás Szövetkezete elhatározta, hogy három hónapig kedvezmény mellett vesz fel tagokat a következőképpen:

15 évestől 30 évig $2.25
30 évestől 40 évig $3.25
40 évestől 50 évig $4.25
50 évestől 55 évig $5.25

Ezen fizetés mellett rögtöni segélyben részesül minden utána fizetés nélkül. Egyesületünk 75 cent havidij fejében fizet beteg tagjainak 6 dollár heti segélyt, az elhunyt tagjai részére 100 dollár temetési költséget és örökseinek annyi dollárt, ahány tagja van az egyesületnek. Egyesületünket az óhazában hazavándorló testvéreinépugy fizethetik mint itten, és pedig három osztályban, tehetségeihez képest, mert bizony öregségükre sokan abba a hazába utaznak, amiben bölcsőnk ringott és ezen egyesületnek akkor is tagja lehet. Minden egylet nélküli magyar testvéremet elvárva és bővebb felvilágositásért forduljanak a titkárhoz. Bárhol is tizenkét taggal uj fiókot lehet alakitani.

Dzurek János, elnök.
Sipos Gyula, titkár.
Homer City, Pa.
Box No. 420, Homer City, Pa.

Stonegán és vidékén

Bozó József testvér képviseli a Magyar Bányászlapot és fel van hatalmazva az előfizetési pénzek felvételére.

Papp Ferencné

Egyleti zászló, sapka, arany- és szalag jelvény, vállszalag és egyleti kalap készitő.
Mrs. FRANK PAPP
332 East 18th Street
NEW YORK.
(1. és 2. ave.-k közt)
Magyar egyletek bizalommal fordulhatnak hozzám. — Mintákat szivesen küldök

Alapittatott 1904 évben. Telephon: Seely 3968.

Eredeti hat-százalékos
Magyar Nemzeti Hadikölcsön
kötvényeket nálunk
100 korona $14.-ért
VÁSÁROLHAT.

Ügyfeleinknek az eredeti hadikölcsön kötvényeket adjuk át, és ezért minden vásárlóval szemben teljes felelősséget is vállalunk. — Kivánatra az eredeti kötvényeket bármely ó-hazai cimre kézbesittetjük. —

Pénzküldés az ó-hazába a Magyar Királyi Postatakarékpénztár utján teljes felelősség mellett a legalacsonyabb napi árfolyam mellett. — A cimzett saját kezü aláirásával ellátott postai hivatalos igazolási szelvényt minden pénzküldőnek kézbesitünk. — Kivánatra a Magyar Királyi Postatakarékpénztárnál, vagy bármely ó-hazai banknál betétet elhelyezünk és a betét-könyvecskét kihozatjuk és itt kézbesitjük. — Takarék-betétek gyümölcsözöleg kezeltetnek és felmondás nélkül bármikor visszafizettetnek. Kérjen árjegyzéket a West legrégibb és legnagyobb bankházától.

100 Korona csak .....$14.

Fekete József és Fia Bankháza
SAJÁT ÉPÜLETÉBEN.
1957 GRAND AVE. (Corn. Rubey Str.) CHICAGO, ILL.
FIÓK—IRODA BURNSIDE-ON:
Fekete és Kassay
9351 COTTAGE GROVE AVE.

Kezdje meg az Ujévet rendesen!

Ne legyen olyan, mint a PAPAGÁLY, a mely nem tudja, hogy mit beszél, hanem ha magyar dohányt kér ne fogadja el erosz származásu gyárosok magyar névvel ellátott dohányát, hanem követelje, hogy adják magának a

NÉGYES

dohányt. Gyárosai ugyszólván az egyedüleik Amerikában, a kik tényleg magyarok. Kapható 5 és 15 centes csomagokban, minden csomagban értékes ajándék-szelvényekkel.

Ha még nem kapható lakóhelyén, követelje meg üzletesétől, hogy hozassa azt meg, vagy küldjön be annyi 15 centet, a hány csomag dohányt óhajt s minden legkisebb rendelést is elküldenek

Jakab és Társa
423 East 5th Street. New York City.

Gyárosai az U. Hu. védjegygyel ellátott KASSAI dohánynak és a NEMES nevü gyenge kerti pipadohánynak. Irjon árakért a hivatkozzon az ujságra

Magyarok kerestetnek

A kik INGYEN akarnak megkapni 60 darab gyönyörü értéktárgyat, mint aranyórát, revolvert, borotvát, bajvágó gépet, szabadalmazott szivargyujtót, karperecet, stb. — Csak két darab tárgyat kell venni fél-árban. — Kereskedőknek, vagy ügynököknek nagy haszon. Minden magyar szerezze be képes árjegyzékemet, díjtalanul küldöm meg mindenkinek.

Veres Guarantee Novelty Co.
DEPARTMENT Box. 162. ST. PAUL, MINN.

BOLDOG UJ ÉVET

kiván barátainak és az egész magyarságnak

A. J. NEUBAUER
BANKER
972 Manhattan Ave Brooklyn, N. Y.

AMERIKAI MAGYAROK ÁGYUJA - A HAZAI HURKATÖLTŐ!

VALÓDI HAZAI KÉTCSÖVES HURKATÖLTŐ. Erős, rényezett fémlemezből, rézkarikákkal, keményfa nyomóval. Minden hurkatöltőnek két kicserélhető csöve van, az egyik kolbász a másik hurka töltéshez. HÁROM NAGYSÁGBAN KAPHATÓ.

Rendes nagyság $.2.00
Nagyobb 2.25
Legnagyobb 2.50

HAZAI MUNICIO

LEGFINOMABB HAZAI FÜSZEREK.

Szegedi Rozsa Paprika 1 font 50¢
Dunántuli erös " 1 " 50
Finom tiszta majoránna 1/2 " 50
Magyar bors 1/2 " 20
Hazai szilvalekvár 5 " 80
Hazai sáfrán 1 csomag 50

RENDELÉSSEL EGYÜTT PÉNZ IS KÜLDENDŐ! KÉRJEN NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉKET!

EMIL NYITRAY 77 FIRST AVE. NEW YORK, N.Y.

ROTH'S STATE BANK

TISZTVISELŐK:
Jacob Roth, Pres. S. F. Loeb Vice-Pres.

ALAPITTATOTT 1885.
ALAPTŐKE $50.000.00

IGAZGATÓK:
Jacob Roth, S. F. Loeb, H. Friedman, Jos. Skrak, S. E. Bramer.

NŐKNEK ÉS 10 ÉVEN ALULI GYERMEKEKNEK, KIKNEK VAN JÓ OKUK UTAZNI AZ Ó-HAZÁBA, ELADUNK HAJÓJEGYEKET.
PÉNZET AZ Ó-HAZÁBA KÜLDJÜK JÓTÁLLÁS MELLETT.

100 KORONA hazaküldése $14.00
100 KORONA magyar hadikölcsön $14.00

Jegyzői és jogügyi ügyek

ROTH'S STATE BANK
110 Smithfield Street Pittsburgh, Pa.

NINCS SEMMI FIÓKUNK. — PITTSBURGHBAN MÁS ÜZLETÜNK NINCS

-Hazai hirek-

BUDAPEST.

Vilmos császár arcképe. — Kaciány Ödön festőművész legutóbbi németországi tartózkodása alkalmával megfestette Vilmos császár arcképét egész alakban tábori katonai egyenruhájában. A képet a müncheni Brückmann cég sokszorosítja és több százezer példányban fogja terjeszteni.

Öngyilkos háztulajdonos. — A Drégely utca 19. számu házban fel akasztotta magát Hagara József háztulajdonos és meghalt. Az öngyilkos nyugalmazott tisztviselője volt a Concordia malomnak. Csaknem negyven évig szolgált mint raktárnok a malomnál és a négy évtized alatt egy szép kis vagyont gyüjtött össze fizetéséből. Öngyilkoságának okát ezideig még nem tudták felderiteni.

Felmentett apagyilkos. — Az esküdtbiróság fejezte be az apagyilkossággal vádolt Szláby Rezső bünügyének a tárgyalását. Az esküdtek bünösnek mondották ki ugyan a vádlottat a feltett kérdésekben, de kimondták egyuttal, hogy anyja védelmében sulyos pillanatnyi elmegyengeségben és zavarodottságban követte el irtózatos tettét. Az itélet ellen az előterjesztett vádbeszédben az állami ügyész semmiségi panaszt jelentett be, dr. Baumfeld Lajos védő azonban megnyugodott az itéletben. Mikovich biró azonnal elengedte és szabadlábra helyezte a fiut, kinek a katonai behivót a helyszinen azonnal kézbesitették.

Háborus föuri nász. — Erdődi Pálffy Ferenc grófnak és galántai és fraknói Eszterházy Franciska grófnőnek esküvője az egyetemi templomben folyt le a napokban. Az esketési szertartást Folba János cs. és kir. tábori lelkész, Esztergom megyei áldozópap, a temesvári hadapródiskola tanára végezte, aki a haretérről érkezett haza erre az alkalomra. Az ifju föuri pár tanui voltak: Pálffy Miklós hereceg, Pálffy József gróf, Eszterházy Pál gróf és Stockau György gróf. Az esketés, tekintettel a családi gyászra, teljes csendben folyt le. Ugyanis a nemes menyasszony fivére a haretéren hősi halált halt. Maga a vőlegény is az olasz haretéren küzd és onnan érkezett haza az esküvőjére és rövid szabadságának letelte után ismét a haretérre fog visszatérni.

GYŐR MEGYE.

A Karácson—emlékmü leleplezése. — Karácson Imre dr., a kiváló orientálista, akit a kormány küldött ki Konstantinápolyba, hogy ott a török-magyar barátságra vonatkozó történelmi adatokat kutassa és összegyüjtse, mint ismeretes, még 1911 évben vérmérgezésben elhunyt. A kiváló tudósnak seb volt az arcán, melyet a régi fóliánsok között végzett kutatások alkalmával inficiált és ez okozta váratlan halálát. Holttestét hazaszállitották és családi sirboltjában Győrött helyezték örök nyugalomra. Relief-emlékmüvét mostanában leplezték le fényes ünnepségek között Győrött az Eötvös parkban.

Leégett templom. — A dérföldi templom gondatlanságból okozott tüz következtében teljesen leégett és a kár összege meghaladja a hét ezer koronát. A vizsgálatot megindították.

HAJDU MEGYE.

Hajduszálnok község felemelése. Hajdu megye községei, városai az oroszok által elpusztitott Szálnok zemplénmegyei községet felépitik teljesen. Erre a célra most Hajduböszörményben népiskolai tanitók, tanitónők, gimnáziumi tanárok és a református polgári iskola tanitónői gyüjtést rendeztek, a melynek eredménye már eddik kileneczer korona, melyet a minap tartott városi közgyülés tizezer koronára egészitett ki. Hajdu megye tanitói pedig — mint birák — Hajduszálnok községben az iskolát fogják felépittetni a saját adakozásukból.

Az öreg csősz halála. — Szerecsei Ferenc babai dinyecsősz hosszu ideig szolgálta a gazdákat. öreg ember a minap a hideg miatt kunyhója előtt tüzet rakott és subájába takarózva lefeküdt a ropogó rőzse mellé. A tüztől azonban meggyuladt hirtelen a subája és alig egy pár pillanat mulva az egész kis házikó is teljesen a mohó lángok tömegébe került. A csősz — ki már meglehetősen előrehaladott korban van és valamennyire tehetetlen is — nem tudott kimenekülni a veszedelemből és szénné égett. Szecsei Ferencet csaknem felismerhetetlen állapotban elégve találták kunyhójának üszkös romjai között.

HÁROMSZÉK MEGYE.

A bujdosó betyár. — Bajcsi József fiatal legény ezelött két esztendővel megszökött szülőfalujából és nagy rettegésben tartotta egész Háromszék megyét s különösen a kisebb községeket, ahol rabolt, fosztogatott. Ötven csendőr vette egyszerre üldözőbe, amig végre sikerült ártalmatlanná tenni és a megrögzött gonosztevőt a törvényszék hat évi sulyos börtönre itélte. Bajcsi most megszökött a kolozsvári katonai fogházból és Kézdivásárhely és vidékén garázdálkodik. A csendőrség nyomozza erőlyesen, de még ezideig nem tudott o gonosztevő rejtekhelyére rátalálni. A szökevény minden valószinüség szerint a gabonásokban garázdálkodik.

HEVES MEGYE.

Csaló kertészek. — Gergovics Jordán bolgár kertész Budapestről ki van tiltva. Azonban állandóan visszajár és abból él, hogy bolgárok között üzleteket közvetit, ahol aztán, ha lehet, csap. Az elmult napokban is elment Egerbe azzal az ürügygyel, hogy az ottani bolgár kertészektől hagymát és zöldséget vásároljon. Vele volt a barátja, Stojanov Demeter is. Mind a ketten álnév alatt jelentkeztek az egri bolgároknál. Az első éjszaka ellopták Nesov Kristóf egri kertésznek hétezerháromszáz koronát tartalmazó pénztárcáját és társával együtt Egerből megszökött. Nesov feljelentésére a detektivek Budapesten nyomoztak és megállapitották azt, hogy az egri tolvajok Budapestre egy kis kutyát adtak fel vasuton, amelyet Egerben vásároltak. A detektivek a kutyát nyomozták és rájöttek arra, hogy ezt a Práter utcába vitték. Itt azután a kutya nyomában megtalálták a tolvajokat és a náluk eszközölt házkutatás alkalmából nesov pénztárcáját is a pénzzel, továbbá számtalan más egyéb lopott holmit megtalálták.

KIS KÜKÜLLŐ MEGYE.

A nagytemerini tiszteletes hat katonafia. — A nagytemerini református papnak, nagytisztelettü Kaszásy Mártonnak hat katonafia küzd a fronton és még eddigelé egyik fiát sem érte ellenséges golyó. Két veje is a háboruba vonult és az egyik, aki a hajduszoboszlói gimnázium tanára volt, az olasz haretéren egy véres ütközet közben hősi halált halt.

PEST MEGYE.

A pletyka. — Herz Adolf budafoki zománcáru gyáros tavaly elbocsájtotta Katz József orosz származásu hivatalnokát. Az elbocsájtott ember bosszuból feljelentette gazdáját, hogy ez szerinte egy magas állásu főtisztről azt állitotta, hogy hazaárulás miatt főbe lötték. Ezen kivül azt is állitotta Katz, hogy főnöke két láda pisztolyt küldött az uszkibi szerb rendőrfőnöknek. A gyáros feljelentésére Katzot hatóság előtti rágalmazás vétsége miatt a járásbiróság elitélte hat havi fogházbüntetésre. A felebbviteli biróság ma itélkezett, de itélet hozatal előtt elrendelte Katz elmebeli állapotának megvizsgálását.

Protestáns lelkészi körökből. - Marjay Károly budafoki lelkészt megválasztották a mezőturi református hitközség lelkipásztorává. Marjay szeptember 26-án bucsuzott el hiveitől és október hó 3-án, vasárnap foglalta el az uj állását.

—o—

A NÉMET CSÁSZÁR ÉS A SZINÉSZNŐ.

Annak idején, a mikor a német császár Itáliában járt, egy szinházi előadáson is megjelent. A szereplők között volt az a szinészkisasszony is, akinek domboritó képességéről sokat beszéltek. A császárnak a szinésznő játéka oly annyira megtetszett, hogy másnap reggel elismerése jelül egy szép arany melltűt küldött neki.

Most, hogy a háboru kitört és a németek elleni gyülölet olyan nagy mértéket öltött, a szinésznő nem akarta megtartani a császár ajándékát s nemzeti célra fel is ajánlotta. Ekkor derült ki, hogy az arany melltű nem is igazi nemes aranyból készült és hogy tizenöt lirát is alig ér. Ez a felfedezés arra adott alkalmat, hogy a lapok a német császár ellen holmi kirohanásokat intézzenek, csufonárosan emlegetve, hogy ajándék tárgyai semmit sem érnek.

A bolgár Napoleon.

Bulgária legelső katonája. — A vérrel szerzett dicsőség. — Uj háboru: csillag.

A háboru kezdetén a központi hatalmakkal szemben állt a hármas-ántánt. Egy percig sem nevezték hármas szövetségnek azt a hatalmi csoportosulást, amelyben a központi hatalmakon kivül Olaszország is benne volt. Már akkor gyanus volt az akkor volt szövetségesünk viselkedése. Azóta a hármas ántántból négyes lett és azóta Bulgária is mellénk állt.

A dicső bolgár hadsereg, amely az 1913-iki Balkán háboruban is a bátorság és hősiesség rettenthetetlen példáit mutatta, a háboru első hetében diadalról-diadalra ment Bojadjew tábornok vezetése alatt, aki paranesnoka a bolgár első hadseregnek.

A bolgár első hadsereg paranesnoka: Klimet Bojadjew a bolgár hadsereg legmarkánsabb egyénisége. A külseje is imponáló: magas, széleswállu, hatalmas, de a mellett arányos férfitermet; fekete szakálla gyönyörüen disziti arcát. Tekintete imponáló és erős akaratot fejez ki. Rendelkezik a hadvezérek legfontosabb tulajdonságával: szófukar. Nem beszél, csak amikor kell. Katonái közt, akik rajonganak érte, a legnagyobb népszerüségnek örvend.

Bojadjev tábornok a macedóniai Oshridából származik. Bulgária felszabaditása után el hagyta otthonát és Szófiába ment. A fővárosban először a gimnáziumot látogatta, majd ennek elvégzete után a katonai akadémiába lépett. Nyilt eszü és őszinte fiu volt. Az első bolgár-szerb háborut 1885 évben mint hadnagy küzdötte végig. A háboru után a turini vezérkari akadémiára küldte a bolgár hadügyi kormány. Ő az elsők között szinlapi helyet azon tisztek között, akik a felsőbb katonai kiképzést és a magasabb haditudományokat nem Oroszországban, hanem Olaszországban tanulták ki.

Az első balkáni háboru kitörésekor a negyedik divizió paranesnoka volt és Bunárhisszánál oly ponton harcolt, a ol a törökök a a legjobb csapatjaikat gyüjtötték össze és ahol a bolgár front áttörése Bulgáriára nézve a legsulyosabb következményekkel járhatott volna. Csapati vas nyugalommal helyt álltak s a törökök minden támadását visszaverték, s végül megtörték a törökök ellenállását.

A második Balkán-háboruban a szerbek ellen Macedóniában operált Bojadjev.

Az 1913-iki szomou emlékü háboru után hadügyminiszter lett. Egy év után ott hagyta ezt a pozíciót és mint csapatfelügyelő katonái közé visszakerült Rusztesukba.

A sulyos idők a megfelelő helyre a legmegfelelőbb embert kivették: — Bojadjevet meghivták vezérkari főnöknek. A most kitört szerb-bolgár háboru előtt a bolgár hadsereg legelső paranesnokává nevezték ki őt, s a hagyományokhoz hiven meglepő gyorsasággal vezette diadalra eddig is katonáit.

A hősök galériájában Hindenburg, Conrad, Mackensen, Boroevics, Dankl mellett Bojadjev is helyet fog foglalni.

—o—

WEST VIRGINIA

Virginia és Kentucky államokat felkeresi Jeney János ur, hogy lapunk részére előfizetéseket vegyen fel. Jeney ur el van látva kellő meghatalmazással.

SZENVEDŐ EMBEREK

kiknek hasogatás, nyilalás, szurás, ideges fájdalmak, görcsös tünetek, kar, láb, izom és forgófájások teszik szomorurá az életét,

MEGGYÓGYULNAK

ha ott tartják a házukban az egyedüli szert, mely reuma, köszvény, csuz ellen a legjobb hatásu! Ha a

RÓTH PÖSTYÉNI KURA

használatával enyhitenek kinjaikon.

Kis adag postán $1.45
Nagy adag postán $1.85

A pénzt előre küldje erre a cimre:

RÓTH SÁMUEL "MEGVÁLTÓ" Gyógyszertára

125 Ave. A, Cor. 8th Strett
Dep C. NEW YORK

Dr. D. B. AKERS
FOGORVOS
Justice épület, a Leader Store felett
LOGAN, W. VA.
Kéri a magyarok pártfogását.

MOST KERÜLTEK KI A FŐZŐBŐL.

MOUNTAIN MAID
6-kukorica Sárga pálinka.
Ezt a pálinkát szeretik a legjobban Tenesseeben. Ez az igazi tiszta kukorica pálinka. Meg fogja látni, hogy a kár orvosságnak akár italnak nincs ennél jobb pálinka.

	Dzsog.
1 gallon	$2.50
2 gallon	$4.75
3 gallon	$7.00

BELL COUNTY RYE
Kitünő keverés.
Nézze csak, milyen olcsó árakon adjuk ezt a finom, kitünő keveréket. Jobbat ezért a pénzért nem kapni. — Biztositjuk arról, hogy teljesen meg éri a pénzt, amit ad érte.

	Dzsog.
1 gallon	$2.50
2 gallon	$4.75
3 gallon	$7.00

AZ EXPRESS KÖLTSÉGET MI FIZETJÜK.
Négy kvart bármelikből $2.75; 8 kvart bármelyikből $5.25; 12 kvart bármelyikből $7.50.
Irjon teljes árjegyzékünkért, melyet INGYEN küldünk.
KÜLDJE MEGRENDELÉSET ERRE A CIMRE:

T. H. Haynes Company, Inc.
Cumberland Gap, Tennessee.

Dr. RICHTER'S Pain Expeller

Csuz, köszvény, rheumatizmus, idegesség, izület- és izom-merevség, hülés, gége, torok-fájás és fogfájás ellen.
Itt van az eredeti csomag képe, a hogy azt árusitják. Ne fogadjon el csomagot, ha nincs rajta a HORGONY védjegy.
Kapható minden patikában 25 és 50 centért és a készitőknél.

F. Ad. Richter & Co.
74—80 WASHINGTON STREET
NEW YORK, N. Y.

WESTERN POWDER MFG. CO.
A LEGJOBB ROBBANTÓ-POR A VILÁGON
PEORIA, ILL.
A közismert STAR fajta bányászpor adja hordónként a legtöbb szenet. Nem málik szét porrá a szén utána, hanem darabokban esik le. Legjobb por a nyugaton.
JELSZAVUNK: Előzékenység mindenkihez.
Adjon alkalmat, hogy bebizonyithassuk a mi porunk jóságát.

ZVARA ÁGOSTON
Eldorado, Wasson, Muddy és Harrisburg, Ill. és környékén a közismert közjegyző, PÉNZT KÜLD az ó-hazába jótállás mellett, az olcsó árfolyam szerint.
Kénél tartok imakönyveket és más hazai árukat is.
Ugyszintén, mivel helybeli képviselője vagyok a COLUMBIA Phonograph Company-nak, raktáron tartok s könnyü lefizetésre árusitok beszélőgépeket s nálam kaphatók az összes magyar dal- és zene-lemezek.
A környékbeli magyarság szives pártfogásába ajánlom a jövőben is üzletemet
Vagyok pártolóim jóbarátja
Zvara Ágoston
HARRISBURG, ILL.

BROWNSVILLE, PA.
telepen lapunkat Molnár István testvér képviseli, joga van előfizetési pénzek felvételére.

A. R. VASS
BONDTOWN, Va.
Egyedüli magyar közjegyző Clinchfield vidékén.

Dr. L. L. BELCHER
Main Island Creek Coal Co.
FOGORVOS
WELCH, W. VA.
Irodám a Welch Drug Store felett van
A környékbeli magyarság pártfogását kéri.

THE STATE BANK
ALAPITTATOTT 1890 — **ÁLLAMI BANK** — ALAPITTATOTT 1890
374-378 Grand Street 52-54 Norfolk Street, New York.
ALAPTŐKE $2,200.000. KÖRÜLBELÜL 15 MILLIÓ 200,000.00 KORONA
A State Bank kliense a NEW YORK CLEARING HOUSE-nak, melyhez a legnagyobb bankok és Trust Company-ok tartoznak. Ez intérménynek 475 millió dollár tőkét és 2 billió, 639 millió évi forgalmat képvisel.
Betevőink, illetve klienseink közé tartoznak többek között:
New York Állam $375.000.00
Az Egy. Áll. Postatakérpénztára ..$197,000.00
New York város fizetőmestere befizet havonta $190,000.00
tanitók, rendőrök, tüzoltók stb. kifizetésére.
ERŐS MINT A GIBRALTAR SZIKLÁJA
A STATE BANK az utolsó 20 év alatti emelkedésének kimutatása::
VAGYONI ÁLLAPOT:

1890	januárban	....$ 470,000.00.....	3,290.000.00	korona
1899	„	....$3,500.000.00.....	16,100.000.00	korona
1904	„	....$8,600.000.00.....	60,200.000.00	korona
1909	„	...$14,800.000.00.....	103,600.000.00	korona
1914	„	...$25,000.000.00.....	169,000.000.00	korona

Helyezzétek nehezen keresett pénzeteket a State Bankba kamatozás és megőrzés végett, mert a State Bank egyike ama legrégibb és legnagyobb bankoknak, melyek New York állam Banking Department-jének felügyelete alatt állanak.
A STATE BANKNAK KÖZEL 100.000 BETEVŐJE VAN.
Nagy üzleti forgalmunk lebonyolitására és t. ügyfeleink kényelmére HAT fiókbankkal rendelkezünk. A State Bank a leggyorsabban, legbiztosab ban, a legolcsóbb árfolyam és teljes szavatosságmellett küldi pénzét az ó-hazába.
The State Bank foglalkozik továbbá pénzbeváltással, hajójegy eladással és minden a bankszakmába vágó ügylettekkel.
HAJÓJEGYEKET EURÓPÁBÓL IDE A HÁBORU ALATT IS ELADUNK TELJES FELELŐSSÉG MELLETT.
Tanácsot, felvilágositást bármely ügyben szivesen és teljesen dijtalanul ad The State Bank. Irjon magyarul The State Banknak és Ön magyar választ fog kapni.
MIELŐTT PÉNZT KÜLD, KÉRJEN TŐLÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS PÉNZKÜLDŐ IVET.
THE STATE BANK
374-378 Grand Street (DEPT. M. B.) **52-54 Norfolk Street, New York.**

OLCSO PENZKÜLDES
JÓTÁLLÁS ÉS BIZTOSITÉK MELLETT
100 Korona csak .....$14.
A. J. Durchinszky Box 132 Logan, W. Va.

VILÁGITÓ ÓRA.
500.000 KATONA HASZNÁLJA ÉZEN VILÁGITÓ NAPORÁKAT. MEGTUDHATJA AZ IDŐT ÉJJEL IS.
A század legnagyszerübb ujdonsága. Ezen órát Európában találták fel és miután megvizsgálták állandó világitó erejét, és pontos időjelzését, sok ezret eladtak a lövészárkokban lévő katonáknak és tisztelőknek, ugy, hogy most nem kell nekik gyufát gyujtani éjjel és ezáltal kitenni magukat annak, hogy egy csomó golyó célpontjai legyenek. Ezen óra elegáns kivitelü, középnagyságu és garantálunk, hogy pontosan jelzi az időt. — Ezüstözött. — Nem rozsdásodik. — Ára $4.40. Minden órával 10 évi jótállást adunk, hogy pontosan jelzi az időt és hogy éjjel világit. Soha ezelőtt világitó óra ilyen olcsón, $4.40-ért nem lett árusitva. Küldjön be 50 centet bélyegekben és elküldjük házához ezen elegáns órát bérmentve. Ha a csomag megérkezett és megvizsgálta, fizesse a fennmaradt $3.90-et. Ha nem olyan, mint a hogy hirdetve van, küldje visszza és visszaadjuk a pénzét.
ILLUMINATED WATCH CO.,
48-50 MAIDEN LANE, NEW YORK CITY

Jó bor! Jó egészség!

Ha igazi jó, tiszta bort akar, tisztességes árért, ugy rendelje egyenesen a termelőktől

Legelső sorban is saját érdekeit nézze és ez az ön érdeke.

Ohio Claret Vörös Bor (világos vagy sötét) tiszta öreg bor, egy 46—50 gallonos hordóval $15.00.

Régi Vörös Borok hordónként $17.00, $20.00 $25.00 és $30.00.

Tiszta Fehér Borok $17.50, $20.00, $22.50 és $25.00 hordónként.

Ugyszintén jó pálinkák és egyéb italok mindenféle választékban

Mindenüvé szállítunk az Egyesült Államokba. — Rreneléssel tessék a pénzt beküldeni, vagy ha akarja, a banknál fizetni, mikor az áru önhöz megérkezik.

Kérjen ingyenes árjegyzéket. Irjon most, mindjárt!

THE SCHUSTER COMPANY
Dept. Z CLEVELAND, O.

Egy uj nagy bőgő

eladó olcsó áron, rövid ideig lett használva.
LÁSZLÓ ANDY
Box 251, GARY, W. VA.

KERESÜNK

200 szénbányászt azonnali belépésre. Szén 6—7 láb, jó fizetés, állandó munka, masina után könnyü lövés. Nincs bottom (barom) felszedni való. Irjon vagy jelentkezzen személyesen

Main Island Creek Coal Co.
OMAR, W. VA.
Logan County.

Dr. W. H. Sperow

FOGORVOS
NORTHFORK, W. VA.
A First National Bank felett
Kéri a magyarok pártfogását.

St. Paul National Bank

ST.-PAUL, VA.

ALAPTŐKE .....$ 25.000.00
TARTALÉK .....$ 20.000.00
BETÉT $175.000.00

BETÉTEK UTÁN 4% KAMATOT FIZETÜNK

Kérjük az önök pártfogását és üzleti összeköttetését.

R. W. DICKINSON, elnök. J. L. JENNINGS, pénztárnok.

Fényképek a harctérről

BIRÓ JÁNOS lapja, a

KÉPES VILÁGLAP

Száz szebbnél szebb VALÓSÁGOS HARCTÉRI fényképet kapott az olasz, szerb és orosz harctérről, a melyek a legközelebbi számokban jelennek meg.

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN SOK KÉPPEL ÉS ÉRDEKFESZITŐ TARTALOMMAL.

KARÁCSONYRA

minden előfizető INGYEN kap 120 oldalas gyönyörü naptárszámot.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egy évre 2 dollár, félévre 1 dollár. Előfizetését küldje erre a cimre:

KÉPES VILÁGLAP

405 Caxton Bldg. Box 435. Cleveland, O.

KISHIRDETÉSEK ÁRA.

ELADÓ üzletek vagy birtokok soronként 15 cent.
HÁZASSÁG és nyiltéri közlemény soronként 25 cent.
TÁRSULATOK bányászokat kereső hirdetése: inchenként $1.00.

Férfiak és nők $20—$30-at könynyen kereshetnek szabad idejükben. Gyakorlat nem szükséges. Irjon még ma. Marvel Products Company, 19 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

KERESÜNK 150 munkást a minevillei (Essex County, N. Y.) vasbányákba. Napi 8 órai munka; muckerek $2.10, furókezelők $2.60. WHITERBEE, SHERMAN and CO.

KERESEM Darmos Lajos és Kovács Lajos bányászokat; a ki tudja hollétüket, szíveskedjék velem tudatni.
Cim: S. V. Box 22 Accoville, W. Va.

80 aker föld, 2 és fél mértföld a várostól, 40 aker egyenes szántóföld a többi erdő és legelő. Egy uj lakóház, istálló és szénás pajta, jó kut, teljes felszerelés, 3 ló, 3 fejős tehén, 10 darab sertés, 50 darab baromfi, 100 bushel buza, 100 bushel zab, 50 bushel kukorica, 50 bushel krumpli, sok széna és szalma. Az ára $2000.- Fele készpénzben kell. — Bővebbet: Major János, farmer, Stephenson, Mich.

Zsiday Imre és Sirkó Márton barátaimat keresem, a kik október 12-én Thorpe, W. Va.-ból Colorado államba mentek.

Kérlek barátaim, adjatok életjelt magatokról, mert hazai leveleitek vannak nálam és nem tudom, hová továbbitsam azokat.
Farkas Balázs, Box 94, Studa, Pa.

Dr C. D. MIDKIFF

FOGORVOS.
Fogbuzás fájdalom nélkül.
Fogak javitása és csinálása jutányos árak mellett.
Harrisburg, Ill.

TANULJON ANGOLUL

beszélni, irni és olvasni MANDEL ERNŐ 12 éve tanitja az angol nyelvet levélileg. Tandij 2 dollár havonta.

Kérjen 40 oldalas felvilágosító könyvecskét, ingyen küldjük.

Mandel Ernő

61 Avenue A, New York, N. Y.

JÓ BÁNYÁSZOK ÉS KOKSZAROK kerestetnek. A szén magassága 4- és féltől 8 lábig. Fizetés 40 cent karonkint. A társaságnak 3 évre való munkája és kontraktusa van és szép keresetet biztosithat állandó jó magyar munkásoknak.
Irjon vagy jöjjön személyesen a következő cimre:
COLONIAL COAL AND COKE CO.
Dorchester, Virginia.
II.|25.

SZABADALMAKAT

kiesszközöl bel- és külföldön, azok értékesitését közvetiti
HERZOG ZSIGMOND
az Egyesült Államok szabadalmi hivatalában bejegyzett szabadalmi ügyvivő s a budapesti kir. müegyetemen végzett oklevles mérnök.
110 NASSAU ST., NEW YORK.
Este és vasárnap 955—2nd Ave.
I. 15.

Dr. L. E. Lawson

FOGORVOS.
A magyarság szives pártfogását kéri
Williamson, W. Va.

MORRIS ENGEL

magyar bankháza
129 GREENWICH STREET NEW YORK CITY

$14.00 ellenében kifizet az óhazában

100 KORONÁT

TELJES JÓTALLÁS MELLETT.

Pénzküldők ingyen kapják meg a szines háborus térképet.
Hadikölcsönt ne jegyezzen addig, mig tőlünk árjegyzéket nem kér.
10 cent költség beküldése ellenében megküldjük a háboru ketnes térképét az uralkodók és hadvezérek arcképeivel.

BÁNYÁSZOKAT KERESÜNK.

Keresünk 50 jó magyar bányászt, a kik nálunk állandó jó munkát találnak. A szén magassága 10-12 láb, ugy, hogy a bányászok munkájának meg van a látszatja.

Embereinkkel jól bánunk és bányáink naponta dolgoznak. Kárénk is van elegendő minden ember részére.

Blackwood Coal & Coke Co.
BLACKWOOD VA.
— Norton és Appalachia városok közt. —

CALUMET STATE BANK

CALUMET, MICH.
Tőke, tartalék és haszon: $170,000
BETÉTEKRE RENDES KAMATOT FIZETÜNK
KÜLFÖLDI OSZTALYUNK MELTÁNYOS ÁRBAN KÜLD PÉNZT
Kérjük a magyarok pártfogását

Bányászok reménye

A KORONA KÖSZVÉNY BALZSAM és köszvény elleni tabletták

Ha reumatikus, csuzos fájdalmai, szaggatásai vannak, vagy a dereka, háta fáj, ne hanyagolja el baját, hanem használja ezt a két szert és ön, mint annyi ezer más, áldani fogja.
A két szer ára egy dollár. — Egyedüli készitője a

KORONA PATIKA
33 AVE. B, NEW YORK CITY

A bányásztestvérek jóindulatába ajánljuk SZILÁGYI GYÖRGY és OROSZ ALADÁR urakat, ügynökeinket, akik önöket fel fogják keresni.

Amerikai Magyar Szövetség

Az amerikai magyarság egyetlen közös erkölcsi intézménye, a mely betegseglélyt nem fizet.
A csatlakozó egyletek, egyházak és testületek az első száz tag után öt dollárt, minden további megkezdett száz tag után további egy dollárt fizetnek egy évre, miáltal tagjai lesznek a Szövetségnek. — Alapszabályért és felvilágositásért irjon az alábbi cimre:

Hungarian American Federation
317 SUPERIOR BUILDING CLEVELAND, O.

MAGYAR BÁNYÁSZOK KERESTETNEK.

Keresünk 50 családos magyar bányászt, akiknek jó munkát és jó életet biztositunk.
Szeretnénk telepeinken magyarokat alkalmazni és gondoskodunk róla, hogy az ide jövő bányászoknak panaszra okuk ne legyen.
Csak családos embereket szeretnénk egyenlőre; akiknek szivesen előlegezzük esetleg az ideutazás költségeit is.
Érdeklődők irjanak erre a cimre magyarul:

Mr. M Ettinger, vagy Mr. Gottlieb Rezső Jenkins Ky,

ahonnan minden felvilágositást megkapnak.

Consolidation Coal Company, Jenkins, Ky.

Bányászok Pénzküldői

Felesleges a pénzét New Yorkba küldeni továbbitás végett, ami által csak két-három napi késedelmet okoz. Teljes felelősség mellett a legolcsóbban és leggyorsabban küldjük pénzét és kézbesitjük önnek a nyugtát az átvevő saját kezű aláirásával.

Irjon még ma pénzküldő ivért.

VIRGINIA LEGISMERTEBB ÉS LEGJOBB MAGYAR PÉNZKÜLDŐI.

KÖZJEGYZŐI és jogi, mint katonai ügyeket szakszerüen elintézünk. Meghatalmazásokat, szerződéseket, kötelezvényeket, valamint minden fajta okmányokat kiállitunk és konzuli hitelesitéssel ellátunk.
EGYEDÜLI ILYFAJTA IRODA VIRGINIA ÁLLAMBAN
ELVÜNK: PONTOS ÉS BECSÜLETES KISZOLGÁLAS.
Tanácscsal mindenkinek ingyen szolgálunk.
Pontos cim:

Császár Vass és Társa
Bondtown, Virginia.

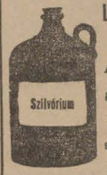

Legrégibb, legnagyobb és legjobb magyar üzlet amerikai és hazai italokban.

A mi kiszolgálásunk s mértékünk a leg jobb Amerikában.
Kereszteló és lakodalmi rendelésekre különös gondot forditunk.
$5.00-os és azonfelüli rendeléseknél mifizetjük a teher vagy express költséget.
Árjegyzéket, poharat, naptárt, dugó-huzót szivesen adunk. Kérjen nagy pálinka árjegyzéket
Pénzt tessék Money Order vagy ajánlott (Registered) levélben küldeni.

ÁRAINK:

PÁLINKA	Gallonja			BOROK	Gallonja		
Veres gabona pálinka	$2.00	2.50	3.00	Ohioi édes veres	1.00	1.25	
Fehér gabona pálinka	2.00	2.50	3.00	Ohioi savanyu veres	1.00	1.25	
Rum	2.00	2.50	3.00	Ohioi édes fehér	1.00	1.25	
Gin	2.00	2.50	3.00	Ohioi savanyu fehér	1.00	1.25	
Hazai borovicska	4.50	5.00	6.00	Californiai öreg savanyu fehér	1.50	2.00	
Köménymagos édes	2.00	2.50	3.00	Californiai öreg savanyu veres	1.50	2.00	
Anizsmagos	2.00	2.50	3.00	Californiai Tokaji	1.50	2.00	2.50
Spiritusz, tiszta	3.00	3.50	4.00	Californiai Port bor	1.50	2.00	2.50
Szilvórium	2.50	3.00	4.00	Californiai Sherry bor	1.50	2.00	2.50
Kukorica pálinka	2.00	2.50	3.00	Tiszta mise borok	2.00	2.50	3.00

C. F. ZARUBA & COMPANY
318 Third Ave. Dept. M Pittsburgh, Pa.

A LEGBIZTOSABB PÉNZKÜLDÉS.

A magyar bányászok 15 éves pénzküldőjétől.
KEDVES MAGYAR HONFITÁRSAIM!
Ismét figyelmeztetem önöket, hogy véres-verejtékkel megkeresett pénzüket csak általam küldjék az ó-hazába. Mert én teljes jótállás és felelősség mellett küldöm a pénzt az AMERICAN EXPRESS COMPANIA utján, s így a legbiztosabb és gyorsabb is. Kérjen még ma pénzárjegyzéket, mert az én árain a legolcsóbbak.

Nálam '00 koronás kötvény '14 dollár
JOHN L. LENGYEL, pénzküldő
TRAUGER PA.

MINDEN bányász tőlem vegyen HADIKÖLCSÖN KÖTVÉNYT

Magyar bányászok!

HA SÉRVKÖTŐRE vagy HASKÖTŐRE van szüksége, ne forduljatok idegenhez, hanem irjatok hozzánk magyarul. Akinek daganata viszere, rheumatizmusa van, az viseljen gummi harisnyát, akinek gyenge a szervezete, szakadása vagy sérve van és erős munkát végez, annak feltétlenül SÉRVKÖTŐT KELL HORDANIA.
Irjon hozzám mindenki képes árjegyzékért és kimeritő magyar felvilágositásért.
Minden sérvkötőt jótállás mellett szállitunk.

P. Wolf & Company
70 Avenue A, New York, N. Y.

SCHWABACH ÉS FIA
1347 First Avenue
NEW YORK, N. Y.

JOHN RIZSAK
Pénzküldő és hajójegy irodája.
127 Second Str.
PASSAIC, N. J.

CSIPŐ LAJOS
477 State Street
PERTH AMBOY, N. J.

KRÉMER SÁNDOR
Pénzküldő irodája.
305 Woodbridge Avenue
CHROME, N. J.

LEOPOLD GYULA
1318 West Dacota Street
DAYTON, O.

EMIL GERMANUS
185 Springfield Avenue
214 Ferry Street
NEWARK, N. J.

GARY NATIONAL BANK
GARY, W. VA.

ANTALICS és BÉKÁSSY.
FRANKLIN, N. J.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság

ALAPTŐKE 105 MILLIÓ KORONA

Budapest, Vilmos Császár-ut 32

az a pénzintézet, mely a MAGYAR KIRALYI PÉNZÜGYMINISZTERIUM és a MAGYAR KIRÁLYI POSTATAKARÉKPÉNZTÁR hivatalos közegeivel történt személyes tárgyalásaim után a MAGYAR KIRÁLYI KERESKEDELMI MUZEUM HIVATALOS KIKÜLDETÉSÉBEN általam hivta össze az amerikai magyar bankárokat és indította meg bonfitársaink között a jegyzéseket a hadikölcsönre.
A MAGYAR BANK végezte az utóró munkát és az eredmény óriási, mindenképen mérő az amerikai magyarsághoz. Az eddigi jegyzések meghaladják a tizenöt millió koronát.
MOST KARÁCSONYKOR ÉS UJÉVKOR A LEGALKALMASABB IDŐ MEGTAKARITOTT PÉNZET HADIKÖLCSÖNBE FEKTETNI, VAGY SZERETTEIT ILY KÖTVÉNNYEL MEGAJÁNDÉKOZNI. EGY DOLLÁROS HETI LEFIZETÉSRE IS BIZTOSITHATJA MAGÁNAK, VAGY SZERETTEINEK KARÁCSONYI S UJÉVI AJÁNDÉKUL A HADIKÖLCSÖNKÖTVÉNYT.
Forduljon bizalommal az itt közölt bankárokhoz, a kik mind ennek a hatalmas és szinmagyar pénzintézetnek képviselői.
MEGBIZOTTAKAT KERESÜNK AMERIKA MINDEN RÉSZÉBEN. — A LEGJOBB FELTÉTELEKET MI ADJUK. — BÁRMILY FELVILÁGOSITÁSÉRT FORDULJON HOZZÁNK.

Németh Péter,
A Magyar Bank levelezője.
155 Second Ave. New York.

THE FIRST NATIONAL BANK OF NORTHFORK
NORTHFORK, W. Va.

FIRST NATIONAL BANK of KEYSTONE.
KEYSTONE, W. VA.

KIRÁLY IMRE
303 East 118th Street
NEW YORK, N. Y.

NYERGES TESTVÉREK
1783 West 25th Street
CLEVELAND, O.

JOHN PHILIPOVIC
1316 N. Broadway
ST. LOUIS, MO.

JOHN AMBRUS
2111 East Broadway
EAST ST. LOUIS, ILL.